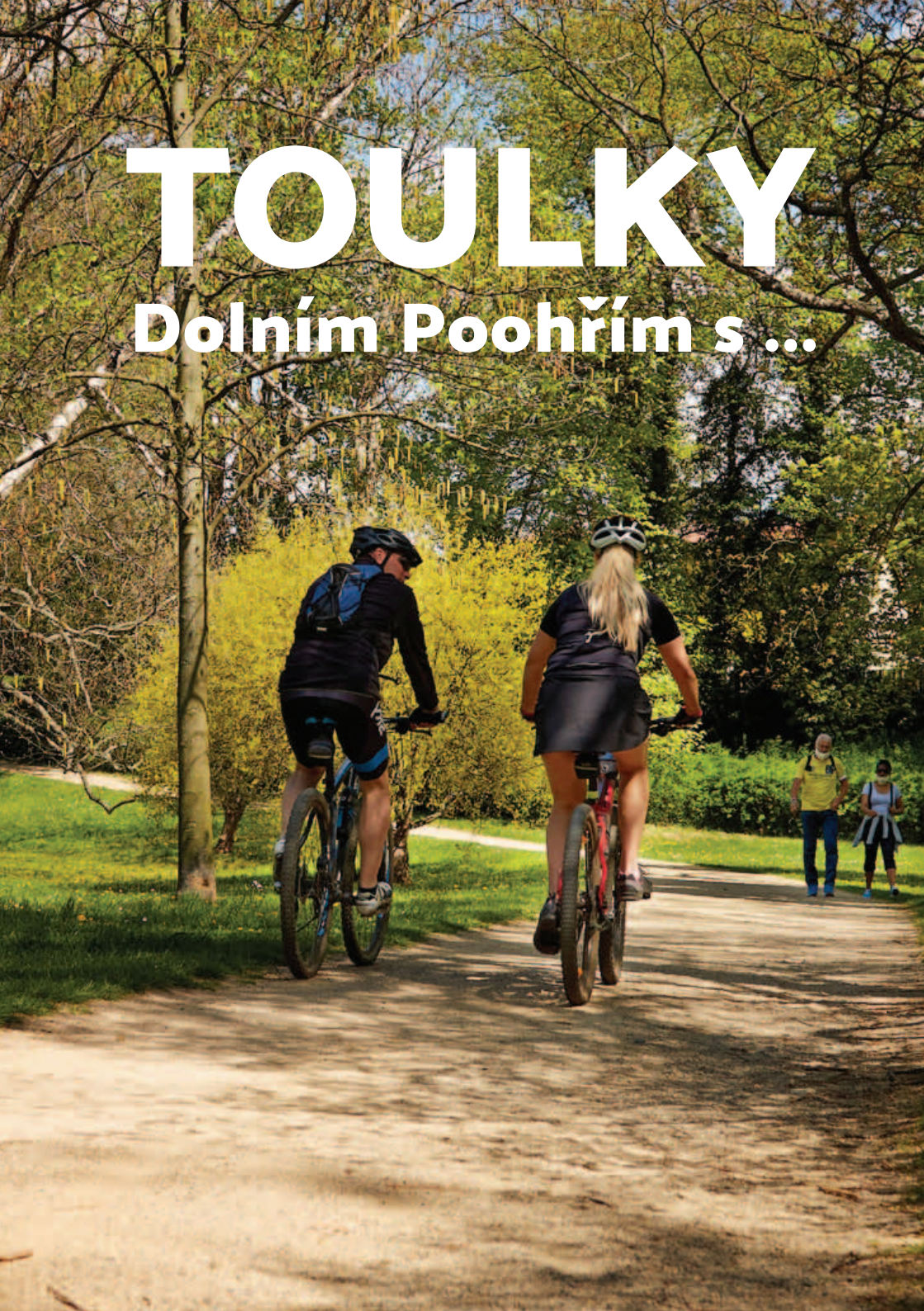


TOULKY

Dolním Poohřím s ...





Toulky Dolním Poohřím

Úvodní slovo



Ing. Lukáš Pichlík

ředitel Destinační agentury Dolní Poohří, o.p.s.

Milí čtenáři, turisté, návštěvníci z řad místních obyvatel i cestujících z širokého okolí,

právě se Vám do rukou dostává souhrnná publikace Toulky Dolním Poohřím s...

Že neznáte Dolní Poohří? Že nevíte, co byste tu hledali? Nebo máte pocit, že jste v našem regionu již všechno viděli? Pojdme tedy společně prolistovat tuto publikaci, která Vás krok po kroku sice provede místy známými, jež Vám mohou sloužit jako pilíře Vašich zážitků, ale především místy, na která nenarazíte v každém běžném průvodci či brožuře. Místy, která nejsou tolik frekventovaná, a přesto stojí za zhlédnutí. Ať už se jedná o místa, která Vás uchvátí svou malebnou přírodou, nerušenou atmosférou posilující genius loci anebo Vás unesou příběhem s historickou souvislostí a vtáhnou Vás o několik desítek či stovek let zpět. Pojdte se toulat regionem podél toku řeky Ohře a navlékejte postupně navštívená místa jako perly na svůj náhrdelník zážitků.

Před několika měsíci jsme si řekli, že pozvat Vás na všechna zajímavá místa v regionu, by vydalo na knihu. A tak ji nyní držíte v ruce! Záměrně není v titulu uvedeno, s kým se v publikaci budete toulat. On Vás totiž v každé kapitole provede někdo jiný. Někdo, kdo byl významný pro daný mikroregion. A pozor – nemusí Vás vždy provázet jedna konkrétní osoba.

Více už bychom ale neradi prozrazovali. Tak tedy, než nazujete toulavé boty a pojedete se k nám přesvědčit o tom, co jste se dozvěděli, nechte se inspirovat našimi tipy.

V Dolním Poohří, jižním cípu Ústeckého kraje, jste vždy vítáni.

Těšíme se na Vás!

Toulky Dolním Poohřím

Obsah

Úvodní slovo	2
Obsah a mapa	3
1 Perucko s Emilem Holubem	4-7
2 Kláštersko s Bohuslavem Felixem Hasištejnským z Lobkovic	8-11
3 Lubenecko s Karlem Čapkem	12-15
4 Cítilibsko s Matyášem Braunem	16-19
5 Radonicko s Windischgräthem	20-23
6 Džbánsko s Albrech z Kolowrat	24-27
7 Žatecko s Václavem Hájkem z Libočan	28-31
8 Podbořansko s Franzem Kafkou	32-35
9 Týnecko s Žerotíny	36-39
10 Pětipesko s Fridrichem z Pětipes	40-43
11 Petrohradsko s Heřmanem Černínem z Chudenic	44-47
12 Lounsko se Zdeňkem Sýkorou	48-51
13 Březensko s Kiliánem Ignácem Dientzenhoferem	52-55
14 Krásnodvorsko se Sámem	56-59
15 Kadaňsko s Rudolfem Čechurou	60-63
16 Postoloprtsko se Schwarzenbergy	64-67
17 Lounské středohoří s Josefem Ejemem	68-71
18 Klášterec nad Ohří s Brokoffy	72-75
19 Kadaň s Karlem IV.	76-79
20 Žatec se Starci na chmelu	80-83
21 Louny s Benediktem Rejtem	84-87





Toulky Dolním Poohřím

s Emilem Holubem



Emil Holub 1847-1902

Své první cestovatelské zkušenosti nabíral proslulý cestovatel konce 19. století v okolí Loun. Z Pátku nad Ohří podnikal své první výpravy, psal deníky, kreslil skici a mapy a pátral po archeologických artefaktech. Zde se poprvé díval na svět očima vědce – botanika, zoologa, geologa, archeologa, říká znalec Holubova mláď, badatel Jaromír Tlustý.

Jak se ocitl v Pátku? Narodil se v Holicích ve východních Čechách a když bylo Emilovi deset let jeho otec začal působit jako panský lékař na zdejším zámku. Emil v té době začal studovat

pražské gymnázium, které poté vyměnil (kvůli nevalným studijním výsledkům) za žatecké, později pokračoval studiem medicíny, které roku 1872, těsně před svým odjezdem od Afriky, dokončil.

V Pátku trávil Emil Holub prázdniny a podnikal odtud své výpravy do okolí. Vypráví o nich dochovaný „Tagebuch“ z roku 1870, v němž jsou desítky ručně malovaných obrázků a texty o historii tohoto kraje, přírodě, a také mapy a seznam archeologických nálezů. Společně s Holubem trávil prázdniny v Pátku i další budoucí cestovatel – Eduard Klaboch, synovec zahradníka, cestovatele a „lovce“ orchidejí Benedikta Roetzla, který šel v dospělosti ve šlépějích svého strýce.

Emil Holub se do Afriky vypravil dvakrát, podnikl zde několik vědeckých expedic, shromáždil rozsáhlé sbírky a vydal řadu knih. K naší škodě však nerealizoval své plány na africké muzeum v Pátku ba ani jinde a nakonec svou úžasnou sbírku čítající na 13 tisíc předmětů rozdával a rozprodával. Na svého slavného obyvatele ale místní nezapomněli. Je mu věnována část expozice v zámku, občas jeho výpravy připomene přednáška či výstava v lounském muzeu.

Zámek Pátek



Zámek v Pátku nad Ohří nedaleko **Peruce** se řadí k těm krásným venkovským záměčkům, které jsou rozesety po úrodném Poohří jako perličky. Ne všechny přežily přerod v zemědělská družstva, ale ten pátecký to měl jednodušší – už od počátků sloužil jako hospodářské centrum. A popravdě, až ho budete v **Pátku** hledat, snadno si ho spletete s hezkým statkem! Prvními majiteli tvrze i osady byli premonstráti ze Strahova, kteří si zde vybudovali rozsáhlé hospodářské zázemí kláštera. Přišli o něj během husitských válek a zpět se jim panství vrátilo po soudních tahanicích roku 1710. V mezidobí si v tvrzi trochu zařídili Lobkovicové a Ditrichštejnové – ti první tvrz přestavěli v renesanční zámek, druhí mu pak vtiskli barokní ráz. Dnes je **pátecký záměček** v turistické sezóně otevřen, nabízí prohlídky od půdy do sklepa a připomíná také slavné obyvatele. Kromě nám už známého Emila Holuba a zahradníka Benedikta Roezla také třeba stavitele řetězových mostů Bedřich Schnircha. V bývalém pivovaru a šatlavě je muzeum husitského hejtmana Alšíka Škrpy. V létě se také koná spousta akcí a přijít můžete i na brigádu.





Od zámku k zámku



Pohodlná túra vás zavede na dva zámky, jednu rozhlednu a vyhlídku, o níž básnil už Svatopluk Čech. Díky husté síti kolejí na Lounsku se snadno dostanete tam i zpět. Po prohlídce **páteckého zámku** zamiříte po žluté do **Stradonic**, kde se můžete občerstvit v hospodě na návsi, odkud vás čeká stoupání ke keltskému hradišti. Na místě jeho tehdejšího valu dnes stojí velmi vydařená **rozhledna Stradonka** ve tvaru strážní věže. Další cesta vás dovede do **Chrastína**, kde se napojíte na **Naučnou stezku Perucko**. Ta vás zavede na zalesněné stráně nad Debeřským potokem. Unikátní pás lesa mezi zemědělskou krajinou Lounska vyniká natolik, že byl vyhlášen přírodní památkou.



Lesní cesta vás krátce před cílem v Peruci dovede na tak krásné místo, že dostalo ten

nejprostší možný název – **Krásná vyhlídka**.

Dnes je navíc doplněna o altán, jehož konstrukce rámuje širokouhlé panorama **Českého středohoří**, jako to do svých obrazů dělal Emil Filla. A za ním už do **Peruce**! Pokud to chcete mít spíš z kopce, jděte z Peruce do Pátku. Do obou míst jezdí z Loun vlaky. Doporučená četba před cestou: Svatopluk Čech: Nové písně.



Zámek Pátek

Otevřeno: červenec a srpen
- úterý až neděle 10 – 16
hodin, březen až červen, září až
listopad o víkendech
www.zamekpatek.cz



Oblastní muzeum v Lounech

Otevřeno: úterý - pátek 9-17
hodin, sobota - neděle 13-17
hodin
www.muzeumlouny.cz



Zámek Peruc

Komentované prohlídky zámku
v letní sezóně.
www.chateauperuc.cz



Od zámku k zámku

Pátek – Stradonice – Peruc
(žlutá a modrá značka) 10 km,
stoupání 280 m.

Krajem tajemných kamenů



Lounsko je proslulé koncentrací menhirů a dalších kamenných záhad, které nám zanechali bez vysvětlení naši předkové. Pokud vezmete kolo a vyrazíte z **Loun k Pátku**, stihnete během odpoledne vidět minimálně tři taková místa. Začít můžete přímo v **Lounech** na nádvoří muzea, kde stojí asi tunový menhir. Místní historik ho našel povalený v meadru řeky a říká se mu podle místa nálezu Selibický. Snad měl kdysi svůj význam na tzv. Slunovratové ose, ovšem přemístěním z něj mystika trochu vyprchala. Proto pojedme dál, na lounský venkov, kde stojí kameny obklopené svým geniem loci. Cyklotrasa Ohře vás dovede z Loun do **Orasice**, kde nedaleko kostela svatého Mikuláše s unikátním malovaným stropem najdete jeden z nejmenších menhirů v Čechách, v mapách je označen jako **Keltský**, ale jde o název novodobý. Cestou z Pátku se vy-

dejte do **Slavětína**, kde v polích pod osamělým stromem stojí menhir zvaný **Baba**. Někdy v 17. století se kámen, snad sloužící k pohanským rituálům, pokusili katolíci zamaskovat zabudováním kříže do jeho vrcholu, za dob komunistického JZD zas musel dolů. Pokud cestujete autem, můžete navštívit i největší český menhir **Kamenný pastýř u Klobuk** (z Pátku 15 km přes Peruc a Telce).



Krajem tajemných kamenů
Louny – Orasice – Pátek (č. 6) –
Slavětín – Louny (č. 202)
31 km.
www.cykloohre.cz



Toulky Dolním Poohřím

s *Felixem Hasištejnským z Lobkovic*



Bohuslav Felix Hasištejnský z Lobkovic
1517 - 1583

Patřil mezi výrazné osobnosti 16. století a jeho rozsáhlé panství spojovalo rozvíjející se hornictví v Krušných horách a úrodnou zemědělskou oblast v Poohří. Vlastnil například Ličkov, Stekník, Chomutov, Červený Hrádek, Egerberg, Přísečnici a část hasištejnského panství. Kromě toho

byl také významným diplomatem a politikem, zastával úřad hejtmana v Jáchymově a později byl nejvyšším komorníkem Českého království, tedy čtvrtým nejvyšším úředníkem v zemi.

Na Klášterecko přichází Bohuslav Felix po polovině 16. století, kdy získal od Fictimů, stavitelů klášterického zámku, panství Egerberg. Byl to tak trochu rodinný obchod, neboť jeho druhou manželkou se ve stejné době stala Anna z Fictumu. Móda středověkých hradů na kopcích už byla v té době pryč, a tak i nový majitel z Lobkovic rozhoduje o stavbě nového sídla blíž k řece. Místo statku v Rašovicích vzniká na břehu Ohře výstavný čtvercový zámek s věží, kam se stěhuje správa egerberského panství. Sám Bohuslav Felix Hasištejnský ho ale využíval jen pár let, roku 1583 umírá na Ličkově a zámek pojmenovaný po muži Felixburg dědí manželka Anna. Panství Egerberg opouštějí Lobkovicové jen pár let poté, v závěru 16. století.

Smutný osud měly ostatky tohoto významného šlechtice, původně pohřbeného v rodové hrobce chomutovského kostela svatě Kateřiny. Po zrušení zdejšího jezuitského řádu byly rakve odvezeny do kostela v Novém Sedle nad Bílinou nedaleko Jirkova. Obec však roku 1975 padla za oběť uhelným dolům a ostatky Lobkoviců zřejmě skončily v hromadném hrobě.

Zaniklá sláva Rašovic



Vsi **Rašovice**, ležící naproti známé klášterecké porcelánce, ze vši bohaté historie zůstalo jen malebné položení u řeky. Díky tomu je dnes oblíbenou rekreační oblastí. Vše ostatní tu prostě „bejvávalo“. Na pravém břehu můžete narazit na pozůstatky **zámku Felixburg**. Napoví vám některé kamenné zdi v zahradách i staré otevřené sklepení, na němž dnes stojí několik rodinných domů. Je sko-

ro neuvěřitelné, jak málo zbylo ze zámku, který byl roku 1654 popsán jako „zámek vystavěný z kamene, opatřený hezkými pokoji, klenutými světnicemi a sklepy“. K tomu navíc pivovar, sladovna, poplužní dvůr s mlýnem, cihelna, štěpnice... Osud rašovického zámku zpečetili Thunové, kteří správu přenesli do Klášterce a postupně ho přestali využívat i hospodářsky. Když pak roku 1874 prodali dřevěné trámy, dílo zkázy bylo dokonáno.

Felixburg není jedinou zaniklou zajímavostí Rašovic. Jen několik zbylých parkových dřevin dává tušit, že při silnici na Kadaň stával až do 60. let minulého století **kostel svaté Anny**. Při stoupání podél **Rašovického potoka** po červené směrem na **Lestkov** –

mimochem jde o historickou cestu do **Doupova** - pak narazíte

na pozůstatky mlýna zvaného **Cihlovec**. Tajuplné, až ponuré místo, kde prý straší. Pověst praví, že opilý mlynář shodil svou dceru do náhonu a pak spáchal sebevraždu.





Putování po pravém břehu



Motoristé autem a většina cyklistů na kole jezdí mezi **Perštejnem** a **Klášteřcem nad Ohří** po levém břehu Ohře, kudy vede hlavní silnice i **Cyklostezka Ohře**, značená číslem 6. Zkuste ale výlet po břehu pravém, který nabízí krásné výhledy do hlubokého údolí řeky a na protější zříceninu hradu **Šumburk**.

Kochať se budete moci hned dvakrát. V Klášteřci nad Ohří nasedněte na vlak, jehož trať vede kaňonem přímo podél řeky a vystupte na zastávce v **Perštejně**. I s výšlapem na hrad **Egerberg** a procházkou Rašovicemi to budete mít zpátky do Klášteřce 15 kilometrů, na kole se vyhněte zřícenině. Z Rašovic si výlet můžete prodloužit Cyklostezkou Ohře, která se zde přehoupne na pravý před, pod stolovou horu **Úhošť** až do královského města **Kadaně**. Na **Nábřeží Maxipsa Fíka** je to Rašovic už jen pět kilometrů. V létě se dá tato trasa absolvovat i přímo po řece – pozor ale na nebezpečný jez u Černýše.



Hrad Egerberg



Dominantou pravého břehu Ohře je zřícenina hradu **Egerberg** – tedy v češtině Hrad nad Ohří. Dnes se mu říká **Lestkov** podle obce, z níž vede na hrad nejkratší cesta. Patří k nejstarším hradům v Poohří a založen byl někdy po polovině 13. století. První majitelé, kteří se zvali Egerbergové, položili základ budoucího rozsáhlého panství s mnoha vesnicemi, lesy a polnostmi. Historie hradu coby šlechtického sídla končí v polovině 16. století, kdy Bohuslav Felix z Lobkovic staví u řeky zámek Felixburg a na hradě zůstává jen správce. Naposledy byl hrad obýván roku 1600, a tak již více než čtyři staletí pomalu chátrá.

Díky částečné údržbě si můžete prohlédnout pozůstatky stavebních částí hradu a také si užít hezké vyhlídky na **Klášterec nad Ohří** nebo protější **Šumburk** a za ním Krušné hory. Jak už bylo řečeno, nejkratší, asi kilometrová cesta vede z osady **Lestkov** po červené. Další přístupovou cestou je červená od **lázně Evženie** okolo vrchu **Mravenčák**, na němž roste vzácný koniklec luční.



Ubytování – penzion Betty
Perštejn: www.penzionbetty.wz.cz
Občerstvení – lázně Evženie
Klášterec nad Ohří,
www.lazneevzenie.cz.



Cyklostezka Ohře
www.cykloohre.cz



Egerberg
volně přístupné celoročně,
Klášterec nad Ohří – Egerberg
2,3 km, Lestkov – Egerberg
1 km, po červené



Putování po pravém břehu
Vlak: trať Klášterec nad Ohří –
Perštejn obsluhuje České dráhy;
www.cd.cz, dále Perštejn – Kotvina
– Egerberg – Lestkov – Rašovice –
Klášterec nad Ohří, 15 km, stoupání
460 m.



Toulky Dolním Poohřím

s Karlem Čapkem



Karel Čapek
1890–1938

Český spisovatel, novinář a dramatik strávil na Lubenecku několik měsíců v roce 1917, tedy v době, kdy ještě nebyl všeobecně uznávaným intelektuálem. Mladý doktor filozofie touží tvořit, psát, překládat, ale třetím rokem zuří válka. Do té sice narukovat kvůli své chorobě nemusí, ale patnáct měsíců marně hledá jakoukoliv slušnou práci. Přijímá proto místo u hraběte Vladimíra Lažanského. Jeho úkolem je vychovávat poněkud nevychovaného jedináčka, třináctiletého Prokopa. Na jaře, jak bylo tehdy u panstva zvykem, se přesouvají do letního sídla na zámku v Chyši. Přestože Čapek obývá ponurou část zámku a s mladým následníkem rodu, posledním majitelem chyšského panství před znárodněním, má samé trápení, okolní krajinu si zamiluje. A dokonce tu najde celou řadu inspirací. Třeba rodovou pověst o neteři majitele zámku, která na dvoře císaře Rudolfa II. okusila lék nesmrtnosti a její duše od té doby dlí ve věži. Příběh Čapek zpracoval do hry Věc Markopulos. Ozvěny chyšského pobytu a skici lidí, které tu potkal, ale najdeme i v dalších dílech, třeba povídku Na zámku nebo v románu Krakatit.

Svou učitelskou dráhu u Prokopa Lažanského končí v září a dál už se věnuje novinářské práci a vlastní tvorbě literární i dramatické. Po vzniku Československa se zařadil mezi kulturní elitu první republiky. Jeho literární záběr byl velmi široký – psal divadelní hry, romány, pohádky, cestopisy, fejetony a komentáře a dodnes patří k nejpřekládanějším českým autorům. Zajímavá fakta o pobytu Čapka v Chyši shromáždila spisovatelka Marie Šulcová, která sama část života v tomto městě prožila. Některé interpretace Čapkových názorů v knize Kruh mého času, psané v 70. letech, ale budou možná dnešní čtenáře trochu tahat za uši.

Zámek jako z anglického venkova



Tudorovská novogotika se říká historizujícímu romantickému stylu, který vtiskli **zámku Chyšě** Lažanští v polovině 19. století. Světlou fasádou září zámek v krajině uprostřed skal a lesů, dnes, stejně jako v časech Čapkova pobytu. A stejně tak i dnes ho vlastní Lažanští. Příběh je to ale zamotanější. Zmiňovaný Prokop musel sídlo opustit v roce 1946 a poté se v něm vystřídali lesáci, učňové a nakonec tu strávila školu v přírodě celá generace severočeských dětí. Štěstí měl zámek až v roce 1996, kdy ho koupili nepřímí potomci původních majitelů, manželé Lažanští, a pustili se do rozsáhlé opravy. Ta stále pokračuje, ale zámek je již z větší části přístupný návštěvníkům. Nahlédnout můžete i do bývalého Čapkova pokoje. **Chyšské náměstí** už sice ztratilo honosnost, kterou se mohlo chlubit roku 1917, ale za návštěvu opět stojí **zámecký pivovar**. Zdejší pivo se jmenuje samozřejmě Prokop, což bylo nejčastější jméno mužských potomků rodu Lažanských.





Krajem Modré chryzantémy



Hledat na **Lubenecku** modrou chryzantému, jako to činil zahradník Fulinus v Čapkově povídce, by bylo bláhové, ale vydat se zajímavou krajinou skal, lesů a rybníků už za to stojí. Můžete k tomu využít **naučnou stezku**, kterou vybudovali žáci lubenecké školy. Vydat se na ni můžete buď z centra **Lubence** nebo z osady **Struhaře**, kde kdysi stával jeden z lažanských zámků. Přímo v Lubenci se seznámíte s historií údolí **Zlatého potoka**, jak se dříve říkalo **Blšance**, neboť obsahovala zlatonosný písek. Obejdete **Lubenecký rybník**, navštívíte zbytky válečného památníku obětím 1. světové války na **Ruském kopci**, dočtete se o pověsti, která se váže ke skále u **Bílého kříže**, projdete se Ermitáží

a čekají vás krásné vyhlídky z **Liščích skal**. Jako bonus pak také studánky a lesy plné hub. Stezka částečně kopíruje zelenou turistickou značku, ale v terénu není vždy dobře vyznačena, takže vám doporučuji vzít s sebou mapu nebo navigaci. Devět zastavení stezky nabízí spoustu zajímavých informací o kraji, který sloužil jako hospodářské zázemí, ale i rekreační oblast majitelů chyšského panství.



Zámek Chyše

Otevřeno: duben a říjen o víkendech 10 – 17 hodin, květen, červen a září od úterý do neděle 10 – 17 hodin, o prázdninách do 18 hodin
Zámecký pivovar z roku 1841
otevřen denně od 11 hodin.
www.chyse.com



Kostel svatého Jiljí Libyně - vitrážové muzeum

Otevřeno: duben až říjen o víkendech 13 – 16 hodin, v kostele je možné vyzvednout si klíče od rozhledny Vochlice. Mimo sezónu klíče od kostela ve Skloart Lubenec.

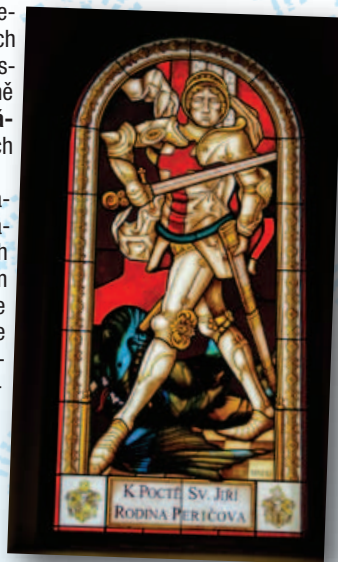
Zachráněné památky



Při toulkách Lubeneckem určitě nevynechejte dvě památky, které stejně jako chyšský zámek zachránili obětaví lidé. Dva kilometry severně od **Lubence** leží malá obec **Libyně**. Manželé Kantovi, kteří mají vitrážovou dílnu **Skloart v Lubenci**, odhalili v troskách tamního **kostela svatého Jiljí** unikátní památku s románskými základy, kterou si snad nechal postavit sám Karel IV. jako modlitebnu na svých cestách z Prahy do Karlových Varů. Díky úsilí spolku Za záchranu kostela svatého Jiljí se památka postupně opravuje a v sezóně je přístupná návštěvníkům. Uvnitř vzniklo neobvyklé **vitřá-žové muzeum**, které přibližuje toto staré umění v různých epochách, a část expozice je věnována zdejší historii.

Tak trochu jako vedlejší produkt činnosti Spolku byla opravena i rozhledna, která stojí necelý kilometr nad Libyní. Kamennou rozhlednu zvanou **Vochlice** postavil Klub českých turistů již roku 1881 a patří tak k nejstarším dochovaným

rozhlednám v Česku. Kliče k ní si můžete v sezóně vy-zvednout v kos-tele.



Skloart Lubenec

Otevřeno: pondělí – pátek 8 – 17 hodin, sobota 8 – 12 hodin.
<http://vitraz.e.skloart.cz>



Naučná stezka okolím Lubence

Jižní část: Lubenecký rybník - Bílý kříž – zámek Struhaře – Struharský rybník – Lubenec – 7 km,
www.lubenec.cz



Toulky Dolním Poohřím

s Matyášem Braunem



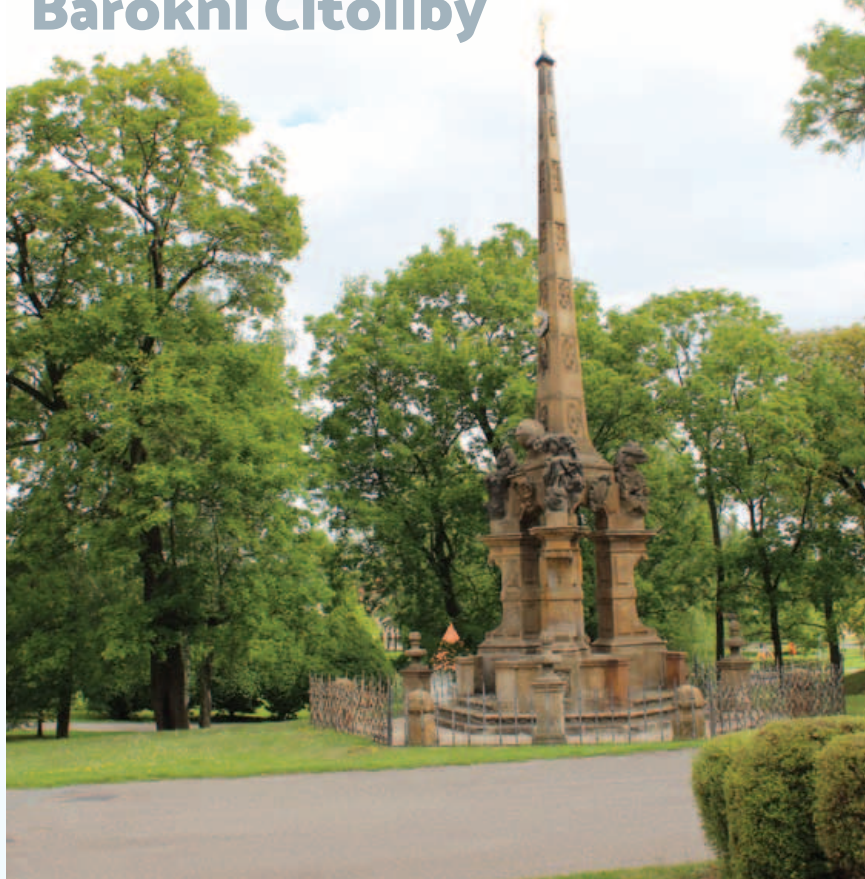
Matyáš Bernard Braun
1684-1738

Jeden z nejvýznamnějších sochařů vrcholného baroka přišel na Lounsko už jako věhlasný mistr roku 1718. Jeho úkolem bylo vyzdobit právě dokončovaný kostel svatého Jakuba apoštola v Cítolibech, který nechali vystavět Schützové z Leopoldsheimu. Ti se ujali zbídačeného panství po třicetileté válce a pustili se do rozsáhlé obnovy hospodářství i svého zámeckého sídla. Jejich dílo pak završuje na počátku 18. století syn Arnošt Bohumír Schütz přizváním dvou věhlasných mistrů – malíře Václava Vavřínce Reinerera a sochaře Matyáše Brauna. Braun pocházel z Tyrolska, odkud se jako šestnáctiletý řezbář a truhlář vydal na zkušenou po Evropě. V prvním desetiletí 18. století přichází do Prahy, kde tvoří

své první sochy na Karlově mostě a v Clam-Gallasově paláci. Roku 1712 již jeho věhlas překročil hranice Prahy a Braun se rozjíždí tvořit po celých Čechách. Přední místo v jeho díle zaujímá práce pro hraběte Šporka, pro nějž vytvořil kolem stovky děl, zejména na Kuksu.

Z jeho práce v Cítolibech se bohužel zachovala jen menší část, chybí například výzdoba zámku, který oživovali amorci, trpaslíci a mytologické postavy. Část byla zničena, část odvezena do Rakouska. Obdivovat však můžete dřevěné anděly v kostele, sloup na náměstí před školou a hlavně dvě velké pískovcové sochy starce a mladé ženy před kostelem, považované za vrchol Braunova díla pro Cítoliby. Těžko ale říct, kolikrát sám Braun udeřil do kladívka při tvorbě těchto soch či byl jen autorem návrhu a práce svých kameníků řídil. V té době totiž už slavný sochař pracoval na sedmi místech Čech, například v Teplicích na monumentálním sloupu na zámeckém náměstí pro Clary-Aldringeny nebo na výzdobě duchovského zámku pro Valdštejny.

Barokní Čítoliby



Procházku městysem **Čítoliby** začněte na zdejší **náměstí** – jednak je tu soustředěno nejvíc památek, ale také spousta informací. V centru se potkávají dvě naučné stezky – **čítolibská a smolnická**, a díky množství informačních tabulí se dozvíte vše, co může turistu zajímat. Ocitáte se spíš v parku než na návsi, všude sochařská výzdoba, stromy a lavičky. Skutečnou dominantou centra je **kostel**, který ukrývá díla věhlasných barokních mistrů. Je však většinou zavřený, takže se musíte spokojit s prohlídkou **alegorií Stáří a Mládí** před kostelem a dalších soch, které jsou rozesety po celých Čítolibech. Nepodivíte se bohužel ani do **zámku** - tedy pokud se nepředstavíte jako zájemce o koupi. Pro procházku městem využijte zdejší **naučnou stezku**, i když není v terénu nijak značena, není těžké se zorientovat. Od zámku se vydejte směrem na Brloh a zabočte zajímavou branou do ulice V Aleji, která vás podle svého jména dovede alejí až k bývalé **bažantnici**. Užijte si malebnost a klid tohoto pečlivě udržovaného odpočinkového místa s rybníkem, posezením a krásným barokním mostkem. A chcete-li se zaposlouchat do tónů této barokní krajiny, zadejte do youtube heslo Václav Jan Kopřiva. Čítoliby totiž proslavili také hudební skladatelé, kterými se obklopila v 18. století rodina dalších majitelů panství, hudbymilovných Pachtů z Rájova.



Bizarní výlet



Výlet na **Bílský Chlum** poněkud usměrní vaše úvahy o idylické barokní krajině a také představy o tom, jak má vypadat chráněná přírodní lokalita. Na bizarní skalní útvar s bizarním osudem vás dovede, jak jinak než bizarní cesta. Odměnou vám však bude jedinečný kruhový výhled, jaký v rovinatém Lounsku nenajdete.

Z **Loun** se vydejte po žluté, novou zástavbou Zahradního města nejprve projdete kolem největšího modelu jízdního kola na světě, poté panelovou cestou připomínající tankodrom (nejste daleko od pravdy) až k rozparcelované pláni, kde místo rozcestníků stojí rozvodné budky budoucích domů. Zde se cesta poněkud ztrácí, ale vrchol **Bílského Chlumu** už máte před sebou, takže stále rovně a vzhůru! Tento kuriózní vrch byl nejprve sopkou, poté kamenolomem, také vojenským cvičištem a nyní přírodní památkou i vinohradem. Na vrcholu se vám naskytne výhled na královské **Louny, České středohoří** i všechny okolní vesnice a jejich kostely.



**Kostel svatého Jakuba
Čitoliby**
mše každou sobotu,
pouť v červenci



Vernerův mlýn Brloh
Brloh 26,
otevřeno od června
do září v sobotu a neděli, prohlídky
s průvodcem
www.vernermlyn.cz



**Městské informační
centrum Louny**
Pražská 95, otevřeno pondělí –
sobota 9 – 17 hodin, od dubna
do září též neděle 9 – 13 hodin
www.louny.eu



Vinařství Wilomenna
Pěstuje víno na jižních svazích
Bílského Chlumu. Sklepy:
Chlumčany 5, otevřeno pondělí –
pátek 9 – 16.30 hodin.
www.wilomenna.cz

Cestou chleba



Když Matyáš Braun zdobí cítolibský kostel, v rodině mlynáře Kopřivy v nedalekém **Brlohu** vyrůstá syn Václav Jan – budoucí zakladatel cítolibské hudební školy a autor duchovní hudby. Dnes má na budově mlýna pamětní desku. Kopřivové byli prvními mlynáři ve mlýně na **Smolnickém potoce**, založeném někdy v první půli 17. století. Těmi posledními byli Vernerové, po nichž se jmenuje dodnes. Je unikátní technickou památkou, v níž se skoro zázrakem dochovalo veškeré zařízení tak, jak ho opustil poslední mlynář před 2. světovou válkou. Jeho potomci vše zachránili, opravili a dnes provází v letní sezóně návštěvníky. Výlet do **Brlohu** je zajímavou připomínkou toho, jak dlouhá cesta vede od obilí k chutnému krající chleba. Prohlédnout si můžete zachovalé mlýnské stroje i kolo – tomu ale už chybí potok, takže je poháněno naftovým motorem z roku 1915. Mlynářské muzeum shromažďuje historické dokumenty o minulosti mlýnu i nejrůznější pomůcky a náčiní.

Součástí expozice je pekárna, v níž se ještě ve 40. letech peklo pro obyvatele statku. Občas potomci mlynářů zatopí v peci i dnes, oblíbenou podzimní zábavou je pak vaření kdoulové marmelády.





Toulky Dolním Poohřím

s Windischgrätzem



Alfréd a Veriand Windischgrätzové
1787-1862 a 1790-1867

„Generál Windischgrätz měl bílou čepici, vylezl na Petřín, pokynul pravicí...“ zpívá Jaromír Nohavica, a ilustruje tak odpor Čechů k velicímu generálovi v Čechách, symbolu habsburské monarchie, Alfredu I. Windischgrätzovi. Z dějin si ho pamatujeme jako toho, kdo v Praze potlačil povstání v revolučním roce 1848. Zatímco starší Alfréd se pustil do vojenské kariéry v monarchii, stopy po mladším Veriandovi jsou poněkud jemnější. Hledat je můžeme po celé Evropě – patřil mu třeba hrad před jeskyní Postojna, kterou míjí všichni turisté mířící na Jadran, v Čechách zámky Jemniště nebo Troja. Zanechal svůj otisk též v okolí Radonic. Zdejší vintírovské panství získal roku 1785 otec těchto dvou, rakouský šlechtic Josef Mikuláš

Windischgrätz. Jeho syn Veriand povolává do Vintířova francouzského stavitele Jeana Moreaua, který pro něj staví tzv. nový zámek v klasicistním slohu, propojený zimní zahradou se zámekem starým, postaveným za Sliků. Roku 1832 vyslyší hlasy svých poddaných a obnovuje poutní kapli na Vintířovském vrchu, i když jeho původním záměrem bylo kapli, zrušenou císařským rozhodnutím ještě za života jeho otce Josefa Mikuláše, využít na stavbu výletního letohrádku. Sám přitom poskytl první peníze na stavební materiál, a rozběhl tak velkou sbírku mezi obyvateli okolních vesnic. Kaple pak sloužila jako poutní místo dalších více než sto let. Kromě svého mecenášství byl Veriand zdatným obchodníkem a první uhelné doly, které se v okolí otevírají, patří právě Windischgrätzům.

Dva zámky s kaplí



Vintířov dnes patří k zapomenutým místům na hraně vojenského újezdu, které si však stále uchovávalo svou jedinečnou atmosféru. Je zvláštní procházet se ospalou návsi, prohlížet si ruiny zámků nebo vystoupat zcela sám na **Vintířovský vrch** a myslet při tom na historii. Na časy, kdy byla ves centrem rozsáhlého prosperujícího panství, v zámku žilo panstvo a v červenci se v okolí kaple tísnily tisíce poutníků.

Kromě už zmíněných Windischgrätzů měli zásadní vliv na vintířovské panství Losynthalové, kteří přebírali zbídačené panství po válkách a špatném hospodaření několika krutých vojáků, kteří se tam vystřídali po Bílé hoře. Pod jejich rukama kvete – budují rybníky u zámku, zahradu, bažantnici, oboru, sýpku, ovčín, pivovar, přestavují kostely v Radonicích i okolních vsích, pouští se i do oprav šlikovského **renesančního zámku** a staví si sídlo na **radonickém** náměstí, které dnes slouží jako radnice. Barokní ráz zdejší krajiny dodává Marie Polyxena stavbou kaple na Vintířovském vrchu. Do osudu kaple ale zasahuje množství neštěstí – nejprve bouře a požár, poté nařízení Josefa II. a likvidace a nakonec komunistická moc a chátrání. Ale stejně jako přišel v 18. století Veriand Windischgrätz, našel se na konci 20. století Vladimír Valeš, malíř, pedagog a historik, který se zasadil o její obnovu.

Procházku Vintířovem začněte na návsi, kde stojí barokní **kostel sv. Markéty**, a pokračujte severním směrem k **novému a starému zámku**. Jejich prohlídka je jen na vlastní nebezpečí, ochranná helma doporučena. Tím, co zbylo ze zámeckého parku, pak můžete pokračovat vzhůru na Vintířovský vrch. Cestu dnes lemují artefakty z uměleckých sympozií a také vzpomínky na zaniklé obce **Doupovska** – drobné kamenné památky, které sem navozili historičtí nadšenci.





Kde mohl být Mašťov!



Přestože dnes říkáme **Radonice, Vilémov, Mašťov...** na **Podbořansku**, bývalo to přesně naopak.



Zatímco uvedená města byla významnými sídly, Podbořany se ještě v 16. století vůbec nedostaly do map. **Mašťov** byl tržním místem už ve 12. století a sám Karel IV. posunul obchodní cestu z Prahy podél Ohře na Norimberk tak, aby obchodníci museli zastavit v **Mašťově**. A to nemluvíme o tom, že tu dokonce mohl být klášter. Cisterciáky povolal již roku 1191 vladyka Milhost, ale nakonec se nepohodli a cisterciáci odešli do Oseka, kde se jim, jak víme, podařilo vybudovat silné náboženské i hospodářské centrum.

Pojďme se ale podívat na to, co v **Mašťově** skutečně stojí. Když přijedete po **cyklostezce č. 35** od Kadaně, narazíte jako první na **zámek**, vybudovaný za Lobkoviců z původního hradu. Dnes slouží jako dětský domov, ale je od něj i sousedící sýpky hezký výhled na město. V bývalé barokní

sýpce najdete **hasičské muzeum**. Dole pod kopcem vás čeká novotou svítící fa-

sáda **kostela Nanebevzetí Panny Marie**, dál směrem na Doupovské hory půvabná návěs a za ní ještě jeden horní kostel. U něj si jedni z majitelů - Mladotové, postavili jakési empírové **mauzoleum**. Na horním náměstíčku stojí také jedna ze soch Jakuba Eberleho, zdejšího rodáka a významného sochaře baroka. Za návštěvu rozhodně stojí i starý a poměrně zachovalý **židovský hřbitov** nad **Mašťovem** (směr Sedlec), který pochází již z 15. století.



Ráj rybářů



Na samém kraji zakázaného prostoru **Doupovských hor** najdou své vysněné místo rybáři. Uprostřed lesů, daleko od posledních obydlí, se leskne oko **vodní nádrže Sedlec**. Byla vybudována kvůli zavlažování. Každý víkend ji najdete obklopenou rybářskými přístřešky a židličkami. Přímě nad vodou stojí penzion s restaurací, který zůstává – jako všechny krásy této krajiny – ukryt jen pro znalé. Dostanete se k němu po neoznačené cestě ze silnice z **Mašova na Kadaňský Rohozec**, u odbočky na **Vojnín** se dejte zcela vpravo.



Doupovská dráha

jezdí od dubna do října vždy v sobotu, neděli a státní svátky z Kadaně do Vilemova u Kadaně a Krásného Dvora, některé vlaky zajišťují do Kadaňského Rohozce, některé do Podbořan
<http://doupovskadraha.severo-ceskedrahy.cz/>



Obec Mašov

www.mastov.cz



Hasičské muzeum Mašov

Budova bývalé sýpy u zámku, otevřeno na zavolání, tel. 725 081 569.



Obec Radonice a Vintřov

www.obec-radonice.cz





Toulky Dolním Poohřím

s Albrechtem z Kolowrat



**Albrecht starší z Kolowrat
?-1391**

Albrecht, jeden z blízkých rytířů krále a císaře Karla IV., je považován za zakladatele rodu Kolowratů, i když podle kronikáře Dalimila byl jeho prvním předkem lučanský kníže Vlastislav. V Poohří se Albrecht objevuje roku 1349, kdy je purkrabím v královské Kadani, a poté roku 1352, kdy se stává majitelem Ročova. Když se podruhé žení s Annou ze Žeberku, touží oba manželé po mužském potomkovi. Pomohla jim Panna Maria, která si přála, aby u ročovské tvrze založili klášter a místo jim ukázala tak, že letní krajinu pokryla sněhem. Albrecht s Annou se skutečně dočkali synů a roku 1373 dal Karel IV. souhlas se založením kláštera augustiniánů. Roku 1376 přicházejí do Ročova první mniši a Albrecht

a jeho synové se zavázali klášter podporovat. Naopak řeholníci museli slíbit, že se budou dvakrát denně modlit za hříchy pánů z Kolowrat. Klášteru daroval Albrecht také dvě vzácnosti – gotickou Madonu s Ježíškem, která stojí dodnes na hlavním oltáři klášterního kostela, a ročovský graduál. Jeho titulní list zachycuje celou rodinu, tedy Albrechta, manželku a syny, klečící před Pannou Marií, s klášterem v pozadí. Albrecht starší z Kolowrat zemřel roku 1391 a byl pohřben v konventním kostele. Podle rodové pověsti se jeho náhrobní kámen začne potit vždy, kdy se na rod valí nějaká pohroma. Ač už panství od roku 1523 Kolowratům nepatří, byli to vždy členové tohoto rodu, kdo přispěchali v těžkých časech „svému“ klášteru na pomoc.

Kláster v údolí



Rozlehlý klášterní areál v **Dolním Ročově** je posazen v krásném hlubokém údolí **Klásterského potoka**. Na Horní a Dolní Ročov byly obě osady rozděleny odjakživa. Zatímco horní část je dnes živou obcí, v dolní se trochu zastavil život.

Po smrti zakladatele Albrechta staršího z Kolowrat nečekaly **klášter** lehké časy – husitské války a především válka třicetiletá, po níž zůstal klášter zcela zničen. Současnou podobu získal v průběhu 18. století, v období barokního rozmachu a návratu ke spiritualitě. Vystřídala se tam tři slavná stavitelská jména: Santini – Dientzenhofer – Lurago. Dnes se však klášter jen těžko vzpamatovává z ran 20. století. V roce 1950 byl v rámci Akce K zásahem státní bezpečnosti zrušen. Duchovní život se do něj částečně vrátil v 60. letech, kdy do kláštera – tehdy psychiatrické léčebny pro děti – přicházely sestry Voršílky. Po roce 1989 získali klášter zpět augustiniáni, léčebna se odstěhovala a areál zůstal opuštěn. Novou naději mu nyní vlévá do žil sochař Jan Řeřicha a sdružení Moje Ročovsko, kteří se roku 2014 pustili do oprav a snaží se areál zpřístupňovat. V **kostele**, který ukrývá vzácnou gotickou Madonu, již je připisováno množství zázraků, se konají bohoslužby každou první neděli v měsíci. U kláštera začíná naučná stezka Panny Marie Področovské, která vede údolím Klásterského potoka.



Kláster Dolní Ročov

Bohuslužby v kostele Nanebevzetí Panny Marie první neděli v měsíci, prohlídky při akcích nebo na vyžádání, informace na www.mojerocovsko.cz.



Naučná stezka Panny Marie Področovské

10 zastavení, cca 6,5 kilometru, start i cíl u kláštera Dolní Ročov.



Džbánsko: turistický ráj



Hustá síť dobře značených a vesměs pohodlných cest, několik naučných stezek, dvě vlakové tratě pro snadné cestování a k tomu řada atraktivních cílů. Ale ne zase tolik atraktivních, aby se lesními cestami valily davy turistů. To vše dělá z **Džbánska** ráj pěší turistiky. Platí to už dávno. Zřícenina **hradu Pravda** proslula v 19. století obrozeneckými tábory lidu. Do **Ročova** se putovalo za zázračnou opukovou sochou Panny Marie s Ježíškem. S rozvojem turistiky (v Lounech vzniká Klub českých turistů už v roce 1894) přijíždí každou neděli do **Podlesí** vlaky plné turistů a trampů. A k tomu roku 1934 objevuje učitel Václav Patejdl slavné **Kounovské kamenné řady**, které jsou dodnes středem pozornosti hledačů pokladů, záhadologů i lidí, kteří přicházejí načerpat jejich energii. Lesy Džbánska jsou pestré a milují je houbaři. Cíl k výletu si tedy opravdu najde každý.



Všechny cesty vedou na Výrov



Tedy alespoň všechny cesty turistické. 509 metrů vysoký Výrov jako by byl středem celého **Džbánska**. Jak napovídají pozůstatky hradiště, přitahoval lidi už od doby železné... a teď přitahuje turistické cesty. Pod Výrovem se potkávají žlutá, zelená, modrá i červená, takže můžete přijít ze všech stran. My půjdeme od **Konětop**, které jsou ideálním východiskem pro túry. Červená vás dovede k rozcestí, kde začíná **Naučná stezka U Petra a Pavla**. S oběma svatými se seznámíte hned

na začátku stezky, panely se pak věnují převážně hospodářské funkci lesa. Pohodlná cesta vás dovede ke zmiňovanému velkému rozcestí, odkud pokračujete po červené na vrchol. **Výrov** není běžný kopec, kde si můžete stoupnout na jedno místo a říct „dobyt“. Pro Džbánsko jsou typické táhlé kopce, náhorní plošiny, které přitahovaly naše dávné předky a dodnes tam najdete obdělávaná pole. Výhledy na dlouhé zalesněné kopce s prudkými stržemi pak budete mít díky lesním průsekům celý zbytek cesty zpět po červené. Avizované vyhlídky na Podlesí a Středohoří můžete vynechat, už zarostly. S výjimkou výstupu na Výrov je cesta vhodná i pro cyklisty, zpět ale s kolem využijte žlutou do **Markvarce**. Pokud přijedete autem a chcete si ušetřit táhlé stoupání, zaparkujte u rozcestí v lese mezi Konětopy a Markvarcem.



Všechny cesty vedou na Výrov

Konětopy – rozcestí U Petra a Pavla
– Výrov – Kozinecká stráž a zpět
do Konětop – 12 km, od silnice na
Markvarc 8 km.



Expozice Kounovské kamenné řady

Dům U Tří lip Kounov, otevřeno
kounovv letní sezóně od úterý do
neděle 10 – 17 hodin.
www.obec-kounov.cz



Toulky Dolním Poohřím

s Václavem Hájkem z Libočan



**Václav Hájek z Libočan
?-1553**

Když poprvé vyšla roku 1541 Kronika česká kněze Václava Hájka z Libočan, šlo o druhou nejobsáhlejší knihu, jaká v češtině do té doby vyšla – hned po biblí. Naposledy vyšla znovu roku 2016, a mezitím prošla obdobím velkého oslavování i zatracování. Četly ji celé generace, oblíbená byla nejen pro čtivou češtinu, ale i pro svůj obsah, a to zvláště v pobělohorské době, kdy byla Čechům připomínkou slavné minulosti. Drtivé kritiky se dočkala historická kvalita knihy zejména od Dobnera a Palackého, a tak je Hájek od 19. století často-

ván titulem „sedmilhář“. Zkrátka trochu míchal fakta a báje, dokument a literaturu.

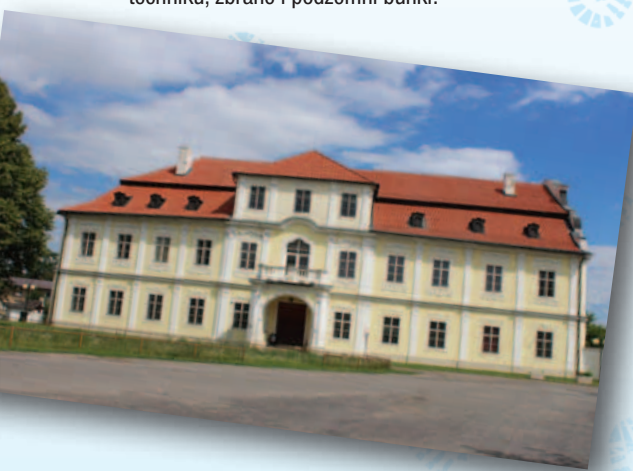
Václav se narodil někdy na konci 15. století do vladyckého rodu Hájků z Libočan na Žatecku, zřejmě jako druhorozený syn, předurčený pro církevní kariéru. Tu odstartoval v roce 1520 jako utrakvistický farář v Kostelci u Budyň nad Ohří a kaplan ve Zlonicích. Krátce poté však přestoupil ke katolictví a stal se knězem katolickým. Působil poté jako kazatel u svatého Tomáše v Praze, jako farář a správce zlatého dolu ve Starém Rožmitále, děkan na Karlštejně a krátce i správce kapituly na Vyšehradě. Kromě historické nevěrohodnosti je mu občas také vytýkáno, že byl prospěchárem a měl spory s kdekým. Faktem ale je, že tato místa mu jistě umožnila studovat mnoho knih a historických pramenů, které už dnes neexistují. Kroniku začal psát na žádost českých šlechticů roku 1533 a trvalo mu to šest let. Jeho vyprávění začíná „od nepaměti“, prakticky však příchodem Čechů na horu Říp a končí rokem 1526, kdy byl českým králem korunován Ferdinand I. Habsburský. Kronika přinesla Hájkovi značnou slávu, nicméně od dluhů mu nepomohla a dokonce se krátce ocitl i ve vězení. Kronikář zemřel roku 1553 v klášteře dominikánek u svaté Anny v Praze.

Hájkovy Libočany



Jako šlehačkový dort nazdobený pozdně barokní **kostel** nad soutokem **Libockého potoka** a **Ohře** je dominantou rodiště Václava Hájka. Podobně nazdobené to je i uvnitř, s anděličky, alegoriemi křesťanských ctností a stropní freskou, ale bohužel kostel je většinu roku uzavřen. Ze stejného období, tedy druhé půle osmnáctého století pochází i současná podoba **libočanského zámku**, ležícího jen pár kroků od kostela. Vznikl na místě tvrze, postavené zřejmě Bohuslavem Felixem Hasištejnským z Lobkovic v 16. století. Za barokními úpravami libočanských dominant stojí šlechtic Václav Karel Schroll ze Schrollenbergu. Ve 20. století byly v zámku byty a když dnes nahlédnete okny dovnitř, stále uvidíte ustlané postele...

Zámek ani kostel navštívit nemůžete, ale přeci jen se v Libočanech najde něco otevřeného. Tím je **Válečné muzeum**, založené roku 2019 soukromým sběratelem. Uvidíte v něm vojenskou techniku, zbraně i podzemní bunkr.





Chmelovelo za vínem



Výlet proti proudu řeky Ohře z **Libočan** začneme v kraji chmele, tak typickém pro **Žatecko**, projedeme mezi vinicemi a skončíme u uhlí. K přejezdu do zcela jiné krajiny nám přitom bude stačit pár kilometrů po **Cyklostezce Ohři**, které se v těchto místech říká **Chmelovelo**. Na malém území nám tu Poohří nabídne několik svých tváří. Od Libočan do **Přívlače** vede cyklostezka těsně podél řeky na jejím levém břehu. Před **Strannou**, kterou dnes zdobí krásně opravený kostelík, už se vám otevrou výhledy jako na jižní Moravě – vyprahlá půda srážkové stínu, prudké svahy pokryté vinicemi a ve vesnicích nabídka místního vína. Pokud odoláte, můžete pokračovat až pod nejdelší sypanou hráz ve střední Evropě, hráz **Nechranické přehrady**. A co teprve ten úchvatný výhled, když vyšlápnete nad Strannou – úhledné řádky vinic, malebný kostel a za ním blyštivá vodní plocha! Od Nechranic můžete pokračovat odbočkou cyklostezky do **Března**, zvláštní obce, obklopené



vinicemi, přehradou a dolem. S dětmi se můžete vydat na krátkou **Dračí stezku** (od vратnice dolů nebo od infocentra u kostela), která je zábavným putováním za pohádkovým drakem alias velkorypadlem a je spojena s úkoly a odměnou. Z Března se pak můžete vrátit po stezce značené 6A do **Žatce**.



S dětmi do lesa



Když chcete své děti vytáhnout od počítačů do přírody, **naučná stezka v Holedeči** jižně od Žatce je dobrou volbou. Do Holedeče dojedete snadno vlakem i autem a v **žateckých** městských lesích vás čeká pohodlný terén, který se dá zvládnout i s kočárkem. Zdejší lesy jsou klidnou vonící oázou, na podzim navíc plnou hub. Stezka je vybavena množstvím herních prvků pro děti i úkolů, které je hravou formou seznámí s přírodou. Původní značení stezky se už sice v terénu ztrácí, ale na bloudění to není. Nejlepším výchozím místem je úpravna vody vlevo od silnice na konci Holedeče směrem na Rakovník. Vzhůru po cestě a poté



po modré pěšinou dojdete na rozcestí **Pod Lesem**, kde je pěkné odpočinkové místo a začínají zmíněné dětské atrakce. Na stezku se však můžete připojit i na dalších místech, kde se modrá turistická značka setkává se silnicí, například u odbočky na **Kluček**. Odtud můžete absolvovat jen malý asi tříkilometrový okruh nebo se projít tam a zpět podél zastávek s úkoly pro děti k rozcestí Pod Lesem.



Válečné muzeum Libočany
Libočany 65, tel. 702991271,
otevřeno většinou o víkendech,
zveřejněných na fb, případně na
zavolání.
www.muzeum-libocany.cz



**Naučná stezka Lesní putování
s Hopikem**
Holedeč - Od vodárny v Holedeči
okruh cca 6,5 kilometru, částečně
po modré.

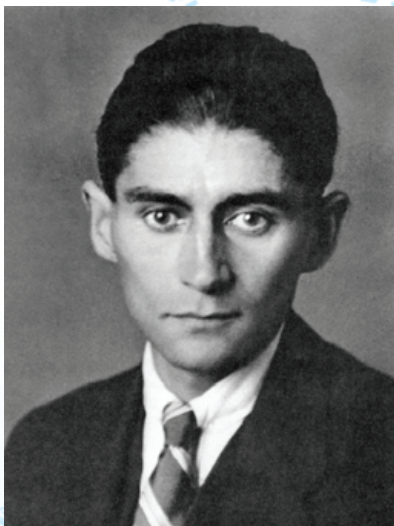


Chmelovelo za vínem
Cyklostezka Ohře, č. 6, Libočany
– Nechranice 10 km, okruh přes
Břežno 28 km.



Toulky Dolním Poohřím

s Franzem Kafkou



Franz Kafka
1883-1924

„Vesnice ležela pod hlubokým sněhem. Zámecké návrší nebylo vidět, obklopovala je mlha a tma, ani nepatrný záblesk světla nepřipomínal velký zámek.“ Tak začíná tajemný a nervní příběh zeměměřiče K. v románu Zámek. Získal Kafka inspiraci ve venkovském životě v Siremi na Žatecku?

Spisovatel tam dorazil v září roku 1917, krátce poté, co lékaři potvrdili diagnózu – tuberkulóza. V té době v Siremi na statku hospodařila jeho nejmladší sestra Ottilie. Z dopisů přátelům víme například,

že čas trávil sluněním, procházkami, občas prací v hospodářství. Život na venkově ho ale poněkud znervózňoval – kejhající husy, myši, vesnický lomoz i klavír od sousedů – snad jediný v severozápadních Čechách, jak se svěřil. Přesto nakonec po letech vzpomínal na osmiměsíční pobyt v Siremi jako na jedno ze svých nejkrásnějších období.

Franz se narodil v pražské židovské rodině obchodníka s galanterií. Jeho mateřštinou byla němčina, v níž také psal. Měl pět sourozenců, ovšem jen tři sestry se dožily dospělosti. Vystudoval práva na německé univerzitě a pracoval v pojišťovně. Přestože bývá často prezentován jako uzavřený pražský morous, během svého krátkého života hodně cestoval, věnoval se i sportu či zahradničení a plánoval si otevřít restauraci v Palestině. Svá první díla začal publikovat v roce 1908 v časopisech a sbornících. Za svého života vydal víceméně jen povídky a fragmenty pozdějších románů. I když chtěl svá nedokončená díla zničit, jeho přítel Max Brod je posmrtně uspořádal a vydal, což je i případ Zámku. Po návratu ze Siremi se léčil v mnoha lázních a sanatoriích a v jednom z nich v Rakousku také v roce 1924 zemřel.

Kafkův zámek



Toulat se s Kafkovým románem v podpaží starou Prahou a kupovat předražené hrnečky s jeho portrétem? Zkuste hledat kafkovskou atmosféru úplně jinde a jinak! Pojďme pátrat do vsi **Siřem** po jeho stopách i pochmurné atmosféře románové vsi se zámekem. Podle některých „kafkologů“

je předlohou Zámku jiné místo, ale protože Kafka román nikdy sám nevydal a ke svým inspiracím nic neprozradil, pojďme si užít Siřem jako ves, do níž dorazil zeměměřič K. Tedy ideálně uprostřed zimy.

Stejně jako za Kafkových časů je Siřem zemědělskou obcí, kde se pěstuje hlavně chmel. Její jistá chátřalost jde na vrub faktu, že na konci první světové války, kdy sem Franz dorazil, byla téměř výhradně německou a po druhé válce se značně vylidnila.

Na návsi vás čeká chátrající barok-

ní kostel **Neposkvrněného početí Panny Marie**

se zarůstajícím hřbitovem s německými náhrobky. Pátrat po domě, v němž Kafka bydlel, není tak snadné - zřejmě stál na návsi. Na rozdíl od pátrání po jeho obydlí, je velmi snadné najít „zámek“ - **barokní kontribuční sýpku**, která je dominantou celé obce. Zastavte se cestou do Siřemi u **kaple svatého Václava**, která stojí při hlavním tahu na Plzeň, a nebude ani pro vás těžké si představit, že mohutná stavba nad Siřemí je zámekem.





Židovské hřbitovy



Co by to bylo za kafkovské pátrání bez židovského hřbitova! Našli jsme pro vás nedaleko **Siřemi** hned dva, každý s úplně jiným osudem i atmosférou. První z nich se ukrývá – a to doslova - na horizontu u Valovského kopce mezi **Podbořany a Očihovem**. Směrem od Podbořan po levé straně

silnice ho prozradí jen nezvykle pravidelné rozmístění stromů, které ho obklopují. Pochází z konce 19. století, ale během druhé světové války byl téměř zničen a přes určité snahy o obnovu je dnes opět zarostlý, zeď rozpadlá a pár zbylých náhrobků povalených.

Pravým opakem je pak letovský židovský hřbitov, k němuž vede polní cesta z **Letova** nebo pěšina od tamního městského hřbitova. V Letově žila jedna z největších židovských komunit Podbořanska – v polovině

19. století se tu usídlilo přes dvacet židovských rodin, které měly i vlastní synagogu. Zdejší hřbitov čítal na pět stovek náhrobků, z nichž ten poslední je z roku 1907. Řada z nich byla zni-

čena nebo od-cizena, přesto patří tento hřbitov k jednomu z nejkrásnějších míst Podbořanska. Od opraveného hřbitova s novou zdí i vrátky je široký výhled do kraje na **Podbořany, Doubovské i Krušné hory**.



Kraj kaolinu



V časech, kdy v **Siřemi** pobýval Franz Kafka, bylo ve vsi několik hrnčířských dílen. **Podbořansko** totiž patří mezi jedno z největších nalezišť kaolinu, suroviny, používané pro výrobu porcelánu. Přezdívalo se mu též bílé zlato a v tomto kraji se těží od začátku 19. století. Historii těžby i zpracování této suroviny přibližuje nyní turistům nová **expoze Kaolin na Podbořansku**. Umístěna je v jedné z nejstarších památek oblasti – ve **vodní tvrzi Hlubany**, což je dnes prakticky okrajová součást Podbořan. Gotická tvrz pochází z poloviny 14. století a postavena byla na ostrůvku obklopeném vodou, kterou překonával dřevěný most. Přímo ve vsi Hlubany vznikla v roce 1875 vyhlášená porcelánka ALP, jejíž výrobky také najdete v hlubanské expozici. Otevřena je však pouze příležitostně nebo na zavolání. Město Podbořany navíc plánuje vybudovat v okolí **Hluban** naučnou stezku, která návštěvníky provede historií kaolinu na Podbořansku.



Expozice Kaolin na Podbořansku
Tvrz Hlubany - GPS: 50.2276264N, 13.3934675E
Otevřeno příležitostně nebo na vyzvání – tel. 415 214 111
<https://kaolin-na-podboransku.webnode.cz/>



Židovský hřbitov u Očiňova:
50.2169889N, 13.4348147E



Židovský hřbitov Letov:
50.2276272N, 13.4509067E





Toulky Dolním Poohřím

s rytíři ze Žerotína



Žerotínové 13. - 14. století

Do všeho se míchali a u všeho museli být – tak nějak se odvozuje jméno Plichta, které se dědilo u českých Žerotínů (neplést s Žerotíny z Moravy). A bylo pravdivé.

Rytíři z Žerotína se často pletli do různých bitev, stáli po boku významných panovníků své doby a také za to mnozí zaplatili životem.

Páni z Žerotína, jak se tehdy psali, se objevují na scéně někdy kolem poloviny 13. století. První, kdo používal toto jméno, byl zřejmě Ratibor, který měl v Lounech na starosti výběr říčního na brodu. Buď on nebo jeho syn Jan Plichta staví v Žerotíně hrad. Právě tento Plichta je prvním z rytířských hrdinů, který umírá po boku svého krále, a to roku 1278 na Moravském poli společně s Přemyslem Otakarem II. Ještě předtím však získal za věrné služby od krále právo založit městečko Týnec. Jeho syn Habart Plichta pak v Týnci zakládá ženský klášter. Snad jako dík za souhlas papeže se sňatkem s příbuznou, možná tak děkuje Anežce České, která měla vyléčit jeho ženu Škonku z neplodnosti. Že se podařilo, dokazuje zřejmě nejslavnější rytíř z Žerotína, Plichta mladší, který se jim narodil roku 1291. Zažil poslední Přemyslovce, boje o český trůn i prvního Lucemburka. Řada českých kronik líčí jeho statečné boje po boku Jana Lucemburského i úspěchy v rytířských turnajích po celé Evropě. Společně s bratry svými dary zajistil dostavbu týneckého kláštera i jeho budoucnost, zahájil stavbu chrámu Panny Marie a také založil město Hořovice. I on padl ve jméno českého krále, a to roku 1322 v bitvě u Mühldorfu. Říká se, že sám Jan Lucemburský se tehdy účastnil uložení jeho těla v rodové hrobce v Týnci. Rod Žerotínů vymírá po meči v 15. století, kdy poslední mužský potomek umírá ve vojsku Jiřího z Poděbrad.

Koupání pod hradem



Na návrší na okraji obce **Žerotín** můžete najít zbytky hradu, který dal jméno tomuto slavnému rytířskému rodu. Přestože z celého hradu už zbyly vlastně jen dvě zdi, z terénu s mohutnými valy a příkopy si snadno můžete představit původní velikost. Jeho pravděpodobnou podobu najdete i na obrázku na informační ceduli. Byl založen kolem roku 1250, a tak patří k nejstarším šlechtickým hradům v Čechách. Na jeho zkáze se podílela švédská vojska v první půli 17. století a poté místní obyvatelé, kteří si ho rozebrali na stavební kámen. Ditrichštejnové pak na rozvalinách pěstovali třešně, které tam ostatně rostou dodnes.



Pokud si hrad přijedete prohlédnout za hezkého počasí, pokračujte po silničce dál za Žerotín, kde na okraji lesa najdete příjemný **rybník** ke koupání i s občerstvením. Za rybníkem pak pokračuje po zelené značce **Borská cesta**, která vás zavede do lesů přírodního parku **Džbán**.



Magický Týnec



Jako nejmagičtější místo Česka bývá označován **chrám Panny Marie v Panenském Týnci**, který už Žerotínové nestihli dostavět. Zřejmě i jeho malebná rozestavěnost, trvající přes šest staletí, je důvodem, proč přitahuje tolik turistů, hledačů pozitivní energie i svatebčanů.

Měl se stát součástí kláštera **klarisek**, který začali Žerotínové budovat ke konci 13. století pro řeholní panny Anežky Přemyslovny. Podle architekta Kamila Hilberta, lounského rodáka, který dostavoval svatovítskou katedrálu, měla za vznikem kostela stát huť Petra Parléře, stavitele tohoto pražského chrámu.

Součástí areálu byla také **kaple a hrobka** Žerotínů, v níž spočinul i slavný rytíř Plichta. Zatímco klášter byl po požáru v roce 1382 a po ničivém nájezdu husitů opraven, stavba kostela už nikdy nepokračovala. A když Josef II. zrušil v 18. století klášter, přestavěli ho Tuscanyové na **zámek**. V minulém století sloužil k bydlení a jako mateřská škola, dnes v něm sídlí obecní úřad a knihovna. Pozůstatky gotického chrámu ještě doplňuje **barokní zvonice**. Ta ukrývá půvabný krámeček **U tejnické panenky**, odkud si určitě odnesete něco pěkného do svého domova, co nasálo zdejší tajuplnou a pozitivní energii.





Uprostřed polí v trojúhelníku **Slavětín – Peruc – Panenský Týnec** můžete najít malý ukrytý poklad. Tedy pokud je pro vás pokladem zázračná chvíle na tichém opuštěném místě se silným geniem loci a nádhernou vyhlídkou k tomu. Přesně to vás čeká, pokud se vydáte na **židovský hřbitov u Hřivčic**. Dovede vás k němu dobře značená cesta vedoucí okolo obecního hřbitova, ale pravděpodobnost, že budete na tomto místě sami, skoro hraničí s jistotou.

Zdejší hřbitov sloužil od druhé poloviny 17. století židovské obci v **Hřiškově**, po roce 1939 se však o něj už nikdo nestaral. Pokud znáte ze svých cest rozvalené a zarostlé židovské hřbitovy, tento se výrazně vymyká. Nejprve díky obyvatelům Peruce, později i za přispění židovských nadací a spolků, byl celý opraven, vysekán a vyčištěn, náhrobky znovu postaveny, stejně jako opuková obvodová zeď. Nový je též **památník obětem holocaustu z Perucka**. Za návštěvu tento hřbitov stojí i kvůli panoramatickému výhledu na **Lounsko, České středohoří** a při dobré viditelnosti i Krušné hory.



Chrám Panny Marie v Panenském Týnci

Přístupný celoročně bez vstupného. V turistické sezoně otevřen kiosek, v budově úřadu turistické informační centrum, expozice ve dvoře seznamuje s rodem Žerotínů.



Židovský hřbitov Hřivčice

Přístupný celoročně bez vstupného, po směrůvkách z centra obce Hřivčice, parkování u obecního hřbitova, takéž po ní cestou z Vrba nad Lesy.



Koupaliště Žerotín

Bez vstupného, občerstvení v sezoně, parkování.



Toulky Dolním Poohřím

s *Fridrichem z Pětipes*



Fridrich z Pětipes ?-1346

Když český král Jan Lucemburský, otec Karla IV., poslední král-rytíř, vedl své vojsko 16. srpna roku 1346 do osudné bitvy proti Angličanům u Kresčaku, stál po jeho boku Fridrich z Pětipes. Byl jedním z rytířů, kteří svázali otěže svých koní s koněm slepého krále, aby se jim v boji neztratil. Takto svázané pak jejich koně našli ráno po bitvě vedle padlých mužů. Na pomníku u Kresčaku tak byl umístěn i erb Pětipeských.

Fridrich z Egerberga i jeho bratr Vilém doprovázeli Jana Lucemburského na všech jeho výpravách a král Fridrichovi roku 1332 zastavil manský statek v Pětipsech i s Nechranicemi, Břežany a Vklepticemi. Rytíř zde vystavěl tvrz s vodním příkopem a přijal jméno vsi za své rodové. Je tak považován za zakladatele rodu Pětipeských z Chýš a Egerberga. Ti zůstali v Pětipsech až do roku 1500, kdy své panství prodali pánům z Fictumu. Své stopy zanechali však i v okolí. Nedaleký Vilémov založili Fridrichovi synovci – Vilém starší a Vilém mladší z Egerberga. A v 16. století začal Václav Pětipeský se stavbou tvrze v Krásném Dvoře, na jejímž místě dnes stojí známý černínský zámek. Svou práci však nedokončil, neboť byl roku 1547 jako jeden z vůdců odboje proti králi Ferdinandovi I. popraven na pražském Hradčanském náměstí. Rod Pětipeských vymírá po meči roku 1661.

Venkovské záměčky



V téměř každé zdejší vsi najdete záměček nebo pozůstatky tvrze. Začneme v centru našeho vyprávění – v **Pětipsech**. V polovině 16. století byla Fridrichova vodní tvrz přestavěna na renesanční zámek. Jeho posledním obyvatelem byl doktor **Gustav Hodek**, významný cukrovarník a vlastenec, za jehož působení vznikl v podzámčí dokonce okrasný park. Paradoxně je to opět gotická tvrz, co obnažil zub času poté, co po roce 1948 zámek převzaly státní statky. Snahy o záchranu existují – již se podařilo zbavit stavbu náletů a sutin, opravit klenby a jedno křídlo má dokonce novou střechu. Díky norským fondům by měla oprava pokračovat a uvnitř vzniknout interaktivní expozice Sámova říše.

Chátrá a zarůstá plevelem zámek v **Libědicích**, jehož zakladatelem byl zřejmě Jan Novohradský z Kolowrat a v němž se také usídlilo JZD. Přitom stačí jen trocha fantazie a uvidíte nádhernou ves s rybníkem, mohutnými stromy, štíty barokních statků a sýpkou, s farou, za níž na nejvyšším místě stojí kostel obklopený hřbitovem, a hned vedle záměček se zahradou... zkrátka idylický obraz jako z plátna českých romantistů.

Další vsí, opatřenou zámekem, je **Vilémov**. I když má novou fasádu i střechu, je to záměček natolik skromný, že ho snadno přehlédnete. Stojí navíc – jak jinak – uprostřed hospodářských staveb, cestou mezi kostelem a návsí. Za posledním zámekem se vypravíme k Nechranické přehradě do **Poláků**, kde už také panuje stavební ruch, první od roku 1928. Na místě původní tvrze vyrostl barokní záměček na konci 18. století. V roce 2020 se pustil nový majitel do oprav.





Vodní radosti



V šedesátých letech minulého století krajina **Nechranicka** zcela změnila svou tvář. Plochu více než 13 kilometrů čtverečných zatopila voda **přehrady**, vybudované jako zásobárna pro nedaleké elektrárny. Unikátním zážitkem, ať už na kole, autem či pěšky, je cesta po hrázi, která je s více než třemi kilometry nejdelší sypanou přehradní hrází ve střední Evropě.

Samotná přehrada je dnes velkou rekreační oblastí, obklopenou rybářskými stoličkami a poseitou sportovci. Pro dobré větrné podmínky je oblíbená jachtaři, surfaři i kuchaři, kteří oceňují i fakt, že je tu zakázán provoz motorových plavidel. Hlavním centrem zdejších sportů a rekreace jsou **Vikletice** s kempy, jachtařským klubem i dalšími možnostmi ubytování a občerstvení. Kolem Nechanické přehrady vede také **cyklostezka Ohře z Kadaně do Žatce**.



Zámek Pětipsy

Otevřeno při Dnech otevřených dveří a při akcích v letní sezóně nebo při brigádách.
www.vialevamente.cz



Zámek Poláky

Otevřeno při akcích, informace na <http://zamek-polaky.cz>.



Cyklostezka Radonice

Záhořany – Blov – celkem 7 km.



Ubytování: www.uhraze-nechranice.cz, www.nechranice.cz, www.rybarskabasta.com.

Vše o rybaření, ubytování a servisu v Rybářském domě: www.crsusti.cz
Rybářské kempy: www.rybarimoste.u, www.rybarizatec.cz.

Hornická stezka



Kraj na úpatí **Doupovských hor** zatím trochu postrádá turistickou infrastrukturu, takže cyklostezka mezi **Blovem a Zahořany** vás určitě překvapí. V **Zahořanech**, vsi s třiceti stálými obyvateli a malebným kostelem ze 14. století, vás najednou čeká asfaltové parkoviště, les dopravních značek a také začátek kratičké cyklostezky s perfektním povrchem a minimálním pohybem. Ideální pro první cyklistické začátky vašich dětí. Celý okruh do **Blova** kolem zdejších rybníků měří čtyři kilometry. Komín, pod kterým budete v Zahořanech parkovat, je posledním pozůstatkem po třídně hnědého uhlí, které se tu těžilo až do konce 20. let minulého století. Ke třídně, zbořené v roce 2012, se dopravovalo uhlí lanovkou z **dolu Prokop**, provozovaného Škodovými závody v Plzni. Právě k němu, respektive k jeho zatopeným pozůstatkům, vás tato cyklostezka dovede. Stačí odbočit tajuplným tunelem z roští a otevře se vám výhled na vodní plochu zvanou **Podkova**, oblíbenou rybáři. Cyklostezka vede ze Zahořan až k **Radonicím**, takže se na ni můžete dostat z cyklotrasy č. 35.





Toulky Dolním Poohřím

s Heřmanem Černínem u Chudenic



**Heřman Václav Černín z Chudenic
1576 - 1651**

Je skoro neuvěřitelné, že se životní cesta tohoto šlechtice nestala ještě námětem nějakého hollywoodského spektaklu. Je v něm prostě všechno – začátky v chudobě, cesty do dalekých zemí, bujný život v harémech na Blízkém východě, zrada přítele, okázalé bohatství i lakota, slavní přátelé. A taky Petrohrad.

I když se narodil do významného rodu Černínů z Chudenic, začínal svou životní éru bez majetku i postavení. Dohnal to však svou ambiciózností a zřejmě i nedostatkem

skrupulí. Bojuje jako voják v Nizozemí, Francii i v Uhrách. Ve 22 letech ho bere jeho švagr, známý diplomat, cestovatel a spisovatel Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic na cestu do Jeruzaléma a Egypta. Usazuje se pak v císařských službách a roku 1616 vede poselstvo k tureckému sultánovi, kde v Istanbulu tráví bujarý rok. Věrný zůstal i novému císaři Ferdinandu II., s nímž porazil české stavovské povstání. Jako hejtman Starého Města pražského pak roku 1621 dohlíží na popravu Kryštofa Haranta i svého bratra Diviše. Za to získává titul hraběte i majetek po odbojně šlechtě. A aby toho nebylo málo, bere si za manželku vdovu po Kryštofu Harantovi. Bohatému, mocnému a prý lakomému muži chybí jen jediné – potomek. Svůj majetek tak odkazuje prasynovci Humprechtu Černínovi.

Mezi jeho rozsáhlým majetkem se objevuje i petrohradské panství se zámek Kolowratů. Opravuje ho a na sklonku svého života začíná stavět na zbytcích hradu Petršpurk kapli Všech svatých. Rod Černínů držel petrohradské panství až do roku 1945 a významně se zapsal do podoby zdejší krajiny.

Petrův hrad



Není těžké uhodnout, že zakladatelem **hradu**, jehož zbytky najdete na zalesněném kopci nad obcí **Petrohrad**, byl Petr. Historici se jen neshodnou

na tom, zda to byl Petr z Vrtby nebo Petr z Janovic. Stalo se tak v půli 14. století. Po dvou stoletích začíná jeho tehdejší majitel Jaroslav Libštejnský z Kolowratů se stavbou zámku a hrad zůstává opuštěn. Zuby času pomohli i hledači pokladů, neboť se věřilo, že v hradu zůstalo ukryto jakési bohatství. V polovině 17. století pak na vrcholu vyrostla okrouhlá **kaple Všech svatých**, od níž je dnes krásný výhled na **Petrohradsko** a zámek.



Původně renesanční zámek Kolowratů nechali Černínové přestavět barokně. Do podoby zdejší krajiny výrazně zasáhl Jan Rudolf Černín. Zřejmě mu nestačil unikátní anglický park v nedalekém **Krásném Dvoře**, a tak se pustil do krajinářských úprav i v Petrohradu. **Zámecký vrch** s kaplí se tehdy proměnil v park s cestami a mnoha kamennými solitéry, zbytky hradu pak architekt Rudolf Fodisch využil k vybudování romantické **zříceniny**.

Petrem jsme začali, Petrem i skončíme. Tím posledním, kdo zde zanechal své jméno, byl básník Bezruč. Jeho spojitost se zdejším krajem je sice velmi nepravděpodobná, přesto se někdejší černínský park dnes jmenuje Háj Petra Bezruče. Zatímco zřícenina **Petršpurku** je vám volně k dispozici, zámek si prohlédnout můžete jen zcela výjimečně během letní Zahradní slavnosti – slouží jako psychiatrická léčebna.





Kraj kamene



O zdejší kraji se říká, že je chudý chlebem, ale bohatý kamenem. Na prvním místě byla zdejší žula, ale těžilo se tu i stříbro nebo zlato. Z místní žuly jsou vystavěny nádherné pomníky po celé Evropě i řada mostů. Bohužel neblahým důsledkem masivní těžby je, že nenávratně zmizelo množství nejrůznějších bizarních kamenných útvarů. Přesto v lesích okolo **Jesenice** a **Petrohradu** zůstala i tak spousta kamenné krásy k obdivování. Prozkoumat ji můžete na patnáctikilometrové **naučné stezce Jesenicko**, která vás zavede do malebných **Krtských skal**, k **Viklanu**, který rozhýbával inženýr Pavel Pavel, a také ke zřícenině **Petršpurku**.

Kratší procházku můžete absolvovat přímo z **Petrohradu** po červené značce. Cestu na zříceninu lemuji nedávno vybudovaná zastavení **Cesty všech svatých**. Zdejší kameny využil Petr Kunc z Petrohradu na způsob křížové cesty a osadil je plastikami českých světců. Poslední kámen je symbolicky prázdný a nechává prostor k zamyšlení, zda i my žijeme tak, aby náš život byl přínosem pro druhé. Když budete pokračovat po červené z hradu dolů, dovede vás cesta k **Petrohradskému dubu**, jehož stáří je odhadováno na 900 let. Podle pověsti se pod ním scházeli sedláci při bouřích v roce 1680 a prorokovali, že nespravedlnost potrvá, dokud se dub bude zelenat. Jak uvidíte, zelená se stále...



Kam jen oko dohlédne



Doupovské hory, Krušné hory, České středohoří i blízké Petrohradsko – to všechno uvidíte z jedné z nejmalebnějších rozhleden Česka. Tyčí se nad obcí **Kryry**, jež má ve svém znaku černého havrana.

Rozhledna nese jméno německého básníka Fridricha Schillera, ale je to s ním podobné jako s Petrem Bezručem v Petrohradě. Zatímco Bezruč dostal svůj Háj k 90. narozeninám, kryrský okrašlovací spolek připomínal sté výročí Schillerovy smrti. Faktem je, že se mohutná cihlová stavba okrašlovacímu spolku povedla a je zdaleky viditelnou dominantou kraje. Nabízí hned tři vyhlídkové ochozy – návštěvníkům je dnes přístupný nižší dřevěný a vyšší kamenný s celkovým počtem 122 schodů, poslední nejvyšší ochoz je uzavřený. Nemusíte ale litovat, protože krásný výhled do daleka se nabízí už od paty rozhledny. Na návrší s rozhlednou můžete vyšlápnout od kryrského **kostela Narození Panny Marie po staré křížové cestě** z 18. století, která byla nedávno obnovena. Novodobý je též **Havraní kámen** na vrcholu, který prý plní poutníkům přání.



Zámek Petrohrad
psychiatrická léčebna
www.plpetrohrad.cz



Naučná stezka Jesenicko
okruh Jesenice – Petrohrad –
Stebno – Krty – Jesenice, 15 km,
13 zastávek, vhodná pro pěší a
terénní kola



Schillerova rozhledna Kryry
Otevřeno: od května do října
vikendy a svátky 12 – 16 hodin.

Toulky Dolním Poohřím

se Zdeňkem Sýkorou



Zdeněk Sýkora
1920-2011

„Krajina mě pořád inspiruje. Krajina a příroda vůbec, to je pro mě věčný zdroj, to je čerpací stanice,“ svěřil se malíř v jednom z rozhovorů. A byla to především krajina na Lounsku, podél řeky Ohře, kde Zdeněk Sýkora čerpal svou inspiraci. Jeho pozdější geometrická tvorba ho proslavila po celém světě a jeho díla najdete v mnoha prestižních galeriích. Přesto zůstal po celý život spjat s městem Louny, kde se narodil a také zemřel.

Fotografovat a malovat začal již na lounském gymnáziu, po válce stu-

doval na Univerzitě Karlově, kde se později věnoval pedagogické činnosti. Jako malíř prošel celou řadou tvůrčích období – od surrealistické a kubistické tvorby dospěl k realistické krajinomalbě, která však postupem času prochází radikálním zjednodušením výrazu až k abstrakci. Skutečně světovou proslulost mu v 60. letech přineslo využití počítačů ve výtvarném umění – co se dnes může zdát běžnou záležitostí, bylo před 50 lety revolučním činem a Sýkora k tomu využíval jeden z prvních počítačů v Československu. Stále však zůstal malířem. Po experimentování se strukturami objevuje Sýkora pro svou práci novou metodu – náhodnost. Od roku 1973 ji používal při vytváření liniových obrazů. Kromě výstavních síní můžeme Sýkorovo dílo spatřit i ve veřejném prostoru, například jeho mozaiku v litvínovské Citadele nebo na větracích komínech Letenského tunelu. Bohužel opona, kterou navrhl pro lounské divadlo, se záhadně ztratila. Louny se však nedávno dočkaly atraktivní náhrady – Sýkorova geometrická kompozice z roku 1962 se stala součástí nové piazzetty před divadlem, kterou navrhli Josef Pleskot s Lenkou Sýkorovou. Na realizaci přispěly dvě stovky obdivovatelů tohoto malíře.

Sýkorovy Počedělice



V 50. letech minulého století mohli obyvatelé vesnic podél **Ohře** spatřit dvojici mladíků na kolech s plátny a stojany na zádech. Byli to přátelé, malíři Zdeněk Sýkora a Vladislav Mirvald, kterým v té době učarovala krajinomalba. Inspirovali se zákoutími řeky na **Lounsku** od **Března k Pátku**.

Sýkora se na svá oblíbená místa, především do **Počedělic**, stále vracel, ať už s plátnem nebo bez něj, později i se svými žáky a přáteli. Na tento fenomén dodnes navazují umělecká setkání na břehu řeky Ohře – červencové Sýkorovy Počedělice - a připomíná ho také kousek od mostu originální rám, jehož obraz se mění s přírodou i úhlem pohledu.

Při toulkách **Počedělickem** můžete hledat místa, která Sýkora maloval, a sledovat, jak moc se změnila krajina samotná i pohled malíře v průběhu let. Z Počedělic se přitom můžete vydat buď po levém břehu po červené směrem na Vršovice, jejichž chát-

rající zámek z 18. století

najdete na některých plátnech, nebo po opačném břehu na **Kystru**. Neznačená cesta vás dovede až k resortu Oáza nad **Kystrou**, z jehož zahrady se otevírá výhled na zákrutu Ohře a celé České středohoří. Právě na tomto místě Zdeněk Sýkora častokrát stával se svým plátnem.





Unikátní kostely



V téměř každé vsi podél Ohře na **Lounsku** můžete najít kostel a některé z nich ukrývají hotové poklady. Jedním z nich je barokní kostel na návrší nad obcí **Orasice**. Autorem stavby je Octavio Brogiio, ale to nejzajímavější vás čeká na stropě. Nedávno opravený unikátní malovaný kasetový strop představuje legendu o svatém Mikuláši, kterému je kostel zasvěcen.

Jeho restaurování potvrdilo, že ho roku 1703 namaloval litoměřický biskupský malíř Kryštof Tietze. Přitom ještě v minulém století hrozilo orasickému kostelu zboření.

Mezi krásně zrekonstruované kostely patří také ten v **Oboře**, zasvěcený svatě Kateřině. Jeho nová fasáda vyniká v působném kontrastu s původní mohutnou renesanční věží ze 16. století. Zajímavou výzdobu ukrývá též kostel svatého Jakuba Většího ve **Slavětíně**, románsko-gotická stavba ze 14. století. Uvidíte v něm gotické nástěnné malby, erby Českého království i významných šlechticů a kopii goticko-renesančního oltáře neznámého mistra ze severozápadních Čech

z roku 1531.

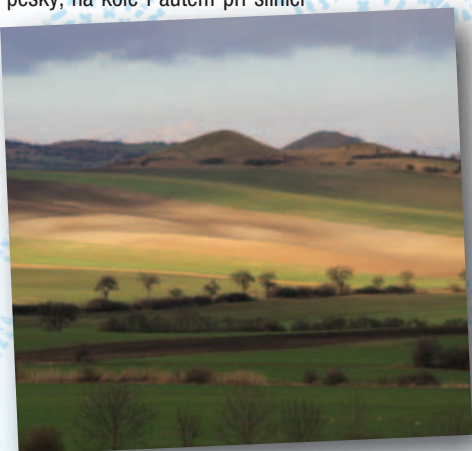
Při putování po kostelích na Lounsku samozřejmě nemůžeme zapomenout na **chrám svatého Mikuláše v Lounech**, dominantní gotickou stavbu s výraznými špicemi střechy a věží. Po rozsáhlém požáru, který v roce 1517 zničil téměř celé Louny, ho vystavěla huť královského architekta Benedikta Rejta. Zatímco nejstarší lounský **kostel svatého Petra** má základy z 12. století, na opačném konci časové osy stojí funkcionalistická stavba Československé církve evangelické z roku 1932.



Kamenná slunce



Na první pohled nenápadné návrší nad **Hnojnickým potokem** na Lounsku ukrývá unikát světového významu. Je připomínkou faktu, že zdejší krajina byla formována sopečnou činností. Ale především je to moc hezká podívaná, jako když se díváte na sluníčko namalované dětskou rukou. Podle geologů vznikla zdejší **Kamenná slunce** někdy před dvaceti miliony let při sopečném výbuchu a vytvořilo je magma při nestejnoměrném chladnutí. Lidé je objevili, když na tomto kopci těžili materiál pro nedalekou cihelnu. Fungovala od 18. století a cihly se v ní vyráběly ještě krátce po druhé světové válce. Po objevení Kamenných sluncí byl provoz lomu zastaven a dnes je lokalita národní přírodní památkou. Je snadno dostupná pěšky, na kole i autem při silnici mezi **Hnojnicemi** a **Kořticemi** po levé straně, vede k ní krátká polní odbočka. Pozůstatky cihlářské pece je možné najít v houští na druhé straně cesty.



Zdeněk Sýkora
Informace o malíři včetně
reprodukcí jeho děl
www.zdeneksykora.cz



Kostel Orasice
Prohlídky po domluvě
na tel. 776 291 552.



Oáza Resort - Kystrá
www.oazaresort.cz



**Chrám svatého Mikuláše
Louny**
Otevřeno: duben až září úterý-
neděle 13 – 17 hodin, říjen až
březen úterý-neděle 13 – 16 hodin,
od června do září každý první pátek
v měsíci večerní výstup na věž od
19 hodin



Toulky Dolním Poohřím

s Kiliánem Ignácem Dientzenhoferem



Kilián Ignác Dientzenhofer
1689-1751

Monumentální barokní stavby s velmi dynamickou kompozicí a plastickou fasádou – tak vypadá typický kostel Kiliána Ignáce Dientzenhofera. Přesně takový je i ten, který navrhl pro Březno u Chomutova, malou obec kousek od Nechanické přehrady.

Rodina Dientzenhoferů patřila k jednomu z nejvýznamnějších stavitelských rodů českého baroka. Kilián získal průpravu nejen u svého otce, ale také u dalších stavitelů na šestileté tovaryšské cestě. V Kristových

letech převzal tento vzdělaný muž, který prý hovořil sedmi jazyky, rodinný podnik, jenž v následujících třiceti letech realizoval na dvě stovky staveb. Jeho doménou byly především církevní stavby, ale vytvořil i řadu hospodářských budov, špitálů či měšťanských domů. I jeho zásluhou se Praha definitivně mění v barokní město. Dokončením kostela svatého Mikuláše na Malé straně završil dnešní, tolik obdivované, panorama hlavního města. Vynikal totiž mimořádným citem pro siluety, ať už svými stavbami dotvářel hmoty měst nebo zdobil volnou krajinu. Jeho stopy najdeme po celé republice – jen namátkou soubor kostelů na Broumovsku, kláštery v Kladrubech, Kutné Hoře, Břevnově, Broumově, pražská Invalidovna. Jeho dílo můžete vidět i v Dolním Poohří – kromě už zmíněného kostela svatého Petra a Pavla v Březně navrhl též poutní kostel při klášteře v Dolním Ročově, který dokončoval jeho následovník Anselmo Lurago. Přestože měl Kilián Ignác Dientzenhofer třináct dětí, jeho jménem slavný stavitelský rod původem z Bavorska, jenž tolik ovlivnil českou krajinu, končí.

Dientzenhofer a Broggio



Co mají společného Kilián Ignác Dientzenhofer a Octavio Broggio? Oba pocházeli ze stavitelských rodin, oba se narodili v Čechách cizincům a oba se výrazně zapsali do barokní podoby naší krajiny. A oba svá díla zanechali na **Březensku**. Pojdte si prohlédnout jejich dva kostely. Přestože vznikly jen pár let a pár kilometrů od sebe, rukopisy jejich autorů jsou zcela odlišné.

První začal stavět Broggio ve **Vysočanech**. Počátky této vsi i její barokní rozkvět mají na svědomí cisterciáci z oseckého kláštera. Církve byly hlavními Broggiovými zákazníky – stavěl zejména v Litoměřicích pro biskupství, též pro jezuitu v Bohosudově a cisterciá-

ky z Oseka. Komplex **kostela svatého Václava**, mohutné fary a hospodářských budov, který se podle Broggiova projektu stavěl v letech 1726 až 1735, je dnes jediným pozůstatkem vsi, která měla ještě za první republiky téměř sedm desítek domů. Dobrou zprávou ale je, že se barokní komplex u dálnice podařilo zachránit a může ho navštívit kdokoli – změnil se totiž na hotel s restaurací.

Náš průvodce Dientzenhofer projektoval pro **Březno** poutní kostel svatého Petra a Pavla, který se začal



stavět roku 1739. Monumentální stavba, jež se trochu vymyká rozměrům obce, byla dokončena až řadu let po jeho smrti. Symbolem uctívání a předmětem poutí tu byla gotická socha Panny Marie, která se našla v 17. století a Martinicové pro ni nechali vybudovat kapli. Protože však nestačila poutnímu provozu, nahradil ji majestátní Dientzenhoferův kostel.





Za drakem

Návštěvníka, který přijíždí do **Března na Chomutovsku**, už zdáli zaujmou dvě dominanty – tu první nám, jak už víme, zanechal Kilián Ignác Dientzenhofer, tu druhou modernější doly. Vysloužilé obří rypadlo zde geniálně přejmenovali na **draka Severuse** a využili ho jako atrakci pro dětské výletníky. Pro ně je připravena obcí a okolím asi pětikilometrová **stezka** s osmi za-

stávkami. Na nich se děti seznámí se skutečnou historií a přírodou i s pohádkovými postavami, které prý zdejší kraj obývají. Pokud máte soutěživé děti, vyzvedněte si ve vrátnici Severočeských dolů nebo v infocentru pod kostelem hrací kartu. Cesty jsou kvalitní, značení výborné a dračí stezku můžete projít pěšky i projet na kole. Ostatně Březenskem vede jedna z odboček **Cyklostezky Ohře** a kopíruje právě **Dračí stezku**.

Pokud vás láká spíš onen drak, i k němu je možné se bezpečně přiblížit. Exkurze s průvodcem k **Březenskému drakovi** neboli uhelnému rypadlu KU800, které přes třicet let těžilo hnědé uhlí, se konají v letní sezóně o víkendech.






Restaurace u sv. Václava Vysocany
Otevřeno pondělí až pátek 10 – 15 hodin, recepce do 22 hodin.
www.hotelusvatehovaclava.cz




Dračí stezka
Vrátnice Severočeských dolů, a. s. otevřena nonstop.




Exkurze k rypadlu
květen až září, v sobotu a neděli v 10, 13 a 14 hodin,
info na facebooku Březenský drak

Na farmě



Březenko je pozoruhodnou směsí průmyslové a zemědělské krajiny. Tyto dva světy od sebe odděluje prudký krajinný zlom, táhnoucí se od Žatce k Nechranické přehradě po levém břehu Ohře. Právě touto krajinou s poli i vinicemi vede **Cyklostezka Ohře**.

Zajímavou zastávkou je farma **Ekozámeček Stroupeček**, kterou tu vlastními silami budují nadšenci do ekologického farmaření a zastánci soběstačného života bez peněz. Za zády mají sva-hy přírodní rezervace **Stroupeč**, před sebou řeku a mezi tím postupně opravují zbytky záměčku s historií, táhnoucí se na konec 13. století. Součástí farmy je soubor památných dubů, jejichž stáří se odhaduje na 500 let. Pokud zrovna nebude farmář doma, stačí obejít maringotky zpra-va a dostanete

se do zajištění těchto velikánů. Fungují jako taková přírodní dobíjecí stanice. Myslíte si, že vám potom zklidní procházka v meditačním labyrintu. Zdejšímu úseku cyklostezky Ohře se přezdívá **Chmelove-lo**, přesto vás

ale dál směrem k Nechranické přehradě nedovede k chmelnicím, ale k vinicím! Táhnou se mezi Strannou a Vičicemi a jejich produkci můžete ochutnat u tří zdejších vinařů.



Infocentrum Březno
Otevřeno pondělí – pátek 8 – 12,
16 – 20 hodin.
www.obecbrezno.cz



Ekozámeček Stroupeček
Památné duby volně přístupné,
zámeček pořádá Dny otevřených
dveří.
<https://stroupec.webnode.cz>



Vinaři

Vinařství Němeček:
www.vinarstvinemecek.cz



Vinařství Mikulášek:
<https://vinarstvi-mikulasek.cz/>



Vinařství Hlava:
<https://vinarstvi-hlava.webnode.cz/>





Toulky Dolním Poohřím

s kupcem Sámem



Kupec Sámó
?-658/659

Sice to byl cizinec, ale stal se prvním ze slovanských vůdců, kteří se dostali do kronik. V 6. století sjednotil roztržštěné kmeny na našem území, dokázal porazit avarské nájezdníky z východu i mocného frankého vládce ze západu. Vděční Slované ho zřejmě zvolili za svého vůdce. „Tak se stalo, že Sámó zalo-

žil první slovanskou říši. Oženil se pak s dvanácti slovanskými ženami, měl s nimi dvacet dva synů a patnáct dcer a šťastně vládl 35 let,“ shrnuje idylu Sámovy říše franký mnich a kronikář Fredegar. Jsou to vůbec první písemné zprávy o dění na našem území.

Kde se u nás Sámó vzal? V té době sužovaly střední Evropu nájezdy kočovníků z Asie, kteří si zotročili i slovanské obyvatele. Ti však někdy po roce 620 proti Avarům povstali. Právě v té době přichází franký kupec Sámó, snad aby tu ochránil své obchodní zájmy. Protože tehdy obchodníci bez ozbrojeného doprovodu necestovali, přinesl nejen obchodní, ale i vojenské zkušenosti a dobré zbraně. Nejprve se vypořádal s Avary a nakonec se utkal i se svými soukmenovci. Snad šlo o nějaký obchodní spor, snad vadil vznik silné říše na východě. Mocný vládce Franků Dagobert vytáhl proti Sámovi, ale narazil. K naší první zaznamenané vítězné bitvě došlo roku 631 u Wogastisburgu. Jenže – my vůbec nevíme, kde ten Wogastisburg stál! Jako patrioti se ale budeme držet dvou možných lokalit – stolové hory Úhošť u Kadaně a vrchu Rubín u Podbořan.

Sámova říše zřejmě zahrnovala údolí řek Labe, Moravy a Dunaje... a samozřejmě též Ohře. Právě tam někde se dotýkala říše Franků, a tak je umístění legendární bitvy do Poohří velmi lákavé. Říše svého vůdce nepřežila a zřejmě se rozpadla krátce po jeho smrti. Co se u nás dělo dál, nevíme. Kronikáři se na dlouhých sto let odmlčí.

Bitva na Rubínu



Když se budete k **vrchu Rubín** blížit od **Krásného Dvora**, bude vám to hned jasné. Tady to určitě bylo! Prudce se zvedající náhorní plošina s dokonalým rozhledem k severním pohraničním horám, kudy určitě Dagobert táhl se svým vojskem. Sám si nemohl vybrat lépe. Dřevěná strážní věž na vrcholu dokonale umocňuje dojem opevněného slovanského hradiště. Důkazy? I ty by se nějaké našly. Archeologové dokázali, že Rubín naši předci osídlili už v době kamenné a pozdější Slované tam měli své hradiště. Vrch bývá označován za jedno z hlavních center kmene Lučanů, bájných nepřátel Přemyslovských Čechů.



Vrch se prudce zvedá nad vsí **Dolánky**, odkud vede na vrchol jedna z cest. Na konci vsi směrem na **Pšov** u odpočívadla se dejte doprava po cyklostezce č. 3080. Druhou možností je pokračovat po této silnici a použít další odbočku po polní cestě před hřbitovem, což je cesta poměrně krátká a pohodlná.

Rozhledna byla vytvořena z pěti stovek dubových klád a nabídne vám krásný výhled na rovinaté **Nechranicko** až ke Krušným a Doupovským horám. Pokud v dálí neuslyšíte hluk traktorů, panuje na vrcholu absolutní klid, a tak si můžete za palisádami zkusit pozorovat okolní svět očima prvních Slovanů.





Dobrovolnický hrad



Už jsme prozkoumali hradiště, kostel, projeli kolem zámku, tak pojďme ještě najít hrad. Bude vám tedy muset stačit jen menší zřícenina, navíc pěkně ukrytá před zraky těch, kteří projíždí z **Podbořan** k **Doupovským horám**. Dva kilometry za **Nepomyšlí** s pozoruhodným kruhovým zámkem, vás naštěstí upoutá drobná odbočka ke **hradu Křečov**. Od silnice vás cesta po deseti minutách dovede k zalesněné výšině, která ukrývá pozůstatky hradu nad **Doláneckým potokem**.

Pochází někdy z přelomu 13. a 14. století a zřejmě šlo o centrum moci zdejšího nižšího šlechtice. Hrad zaniká poměrně brzy, po roce 1500, kdy se tehdejší majitelé stěhují do pohodlnější tvrze

ve **Vroutku**. Na jeho chátrání se podepsaly i „archeologické“ výzkumy v 18. století. Podle pověsti byl v hradu ukryt poklad, prý dávné zásoby vína, a tak se tu amatérsky kopalo.

O zpřístupnění hradu se aktuálně stará Společenstvo pro památky Podbořanska, na jehož stopy při toulkách Podbořanskem můžete narazit poměrně často. Právě díky dobrovolníkům spolku je dříve zcela zarostlý a utajený hrad opět přístupný návštěvníkům, nechybí navigace ani odpočinková místa. Pamětní kříž pak připomíná události, které se našich toulek ještě dotknou – křížáckou výpravu ze září roku 1421, kdy bavorské oddíly zničily zdejší vsi, převzaly hrad a majitele odvělekly do Německa.



Kostel v polích



V rovinatém zemědělském kraji mezi vrchem **Rubín** a **Doupovskými horami** stojí krásný barokní zámek **Krásný Dvůr**. O tom se ale dočtete v každém průvodci, takže jen prořčíme kolem a budeme hledat místa méně frekventovaná a o to tajemnější. Za Krásný Dvorem se dejte směrem na **Chraštany** a **Chotěbudice**. Od zdejšího statku vede jako pravítko rovná polní cesta směrem na **Maššov**. Asi po půldruhém kilometru ovocnou alejí narazíte na podivuhodné místo. Uprostřed polí tam stojí hřbitov oběhnaný zdí a uvnitř zřícenina gotické **kaple svatého Štěpána**. Poslední pozůstatky vsi **Mladějov**, zaniklé v již zmiňovaném válečném roce 1421. Mystic-



ký nádech dostává kaple s podzimem, kdy se její zdi, porostlé břečťanem, barví do ruda, a připomínají tak tragický osud vsi, zničené křížáckými vojáky. Kostel však sloužil dlouho po zániku vsi a pozůstalé na hřbitově lidé navštěvují dodnes.



Rozhledna Rubín
50.2541658N, 13.4374567E



Zřícenina hradu Křečov
50.2090283N, 13.2791100E



Kaple svatého Štěpána
50.2680617N, 13.3231450E



Společenstvo pro památky Podbořanska
<https://www.facebook.com/spolecenstvopodboranska/>



Toulky Dolním Poohřím

s Rudolfem Čechurou



Rudolf Čechura
1931 - 2014

Jedna z nejslavnějších českých pohádkových postav – Maxipes Fík – se narodil v Ahníkově u Kadaně. Jeho předobrazem byl obrovský pes Brok, který prý děsil zdejší obyvatele. Inspiroval spisovatele Rudolfa Čechuru k sepsání příběhů Áji a jejího přerostlého psa. A protože ves Ahníkov ustoupila těžbě uhlí, Fíka adoptovala Kadaň, kde po něm pojmenovali nábřeží a slaví tu v červnu jeho narozeniny.

Rudolf Čechura se narodil v roce 1931 v Želénkách u Duchcova, po válce studoval v Chomutově na Obchodní akademii. Tam také začal pracovat v místních železárnách, ale úřednická práce ho netěšila a tak se stal venkovským učitelem. Nejprve učil v Místě, chvíli v Černovicích a poté v již zaniklé Zásadě. Na svá učitelská léta vzpomínal s láskou. První texty psal Čechura už od studentských let a v roce 1960 se z koníčku stala práce. Nastoupil v Československém rozhlasu a poté pracoval jedenáct let v redakci časopisu Věda a technika mládeži. V rozhlasu i časopisech psal pro děti, ale jeho prvotinou byla detektivka Nikdo nemá alibi. Jeho velkým vzorem a inspirací byl totiž Arthur Conan Doyle. V roce 1967 se dokonce stal členem prestižní britské Společnosti Sherlocka Holmese. Kvůli svým politickým postojům po roce 1968 byl donucen odejít z redakce a ve dvaačtyřiceti letech se stal spisovatelem na volné noze. Pro dospělé psát nemohl, k tomu se vrátil až po revoluci, tak věnoval svůj tvůrčí potenciál dětem.

Jeho nejznámější kniha – příběhy Maxipsa Fíka s ilustracemi Jiřího Šalamouna – vyšla v roce 1981, později se ještě dočkala dvou pokračování. Na popularitě Fíkovy přidal i večerníkové zpracování s hlasem Josefa Dvořáka. I ten má ostatně ke Kadani velmi blízko – v Kadani vyrůstal a začínal tu v ochotnickém divadle.

Procházka s výhledem

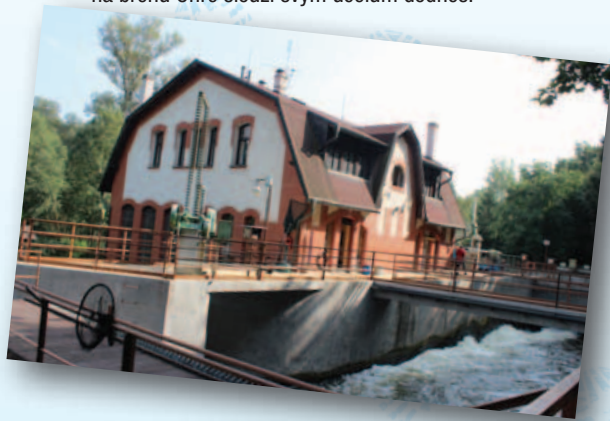


Jedna z nejoblíbenějších tras obyvatel **Kadaně** pro nedělní procházky vede po pravém břehu **Ohře** k **želinskému kostelíku**. Od něj se otevírá krásný výhled na řeku, železniční most a za ním královské město Kadaň.

Kostelík svatého Vavřince patří k nejstarším památkám Kadaňska a má románské základy. Měl však namále. V 60. letech minulého století vyhořel a byl na něj vydán demoliční výměr. Unikl o vlasek a v novém tisíciletí se ho ujali dobrovolníci, kteří se ho pokoušejí opravit a hlavně zpřístupnit. Otevřen bývá o prázdninách vždy o víkend.

K procházce se však nabízí i levý břeh Ohře z **Kadaně** po jejím toku. Podél řeky vede naučná stezka **Želinský meandr**, což je poslední di-

voký, přírodní zákrut řeky předtím, než se doširoka rozlije do přehrady. Údolí, hluboce zaříznuté do skal, vás doveče i k zajímavé technické památce - k **želinské elektrárně**. Tato unikátní památka s Franciovými turbínami od roku 1908 dodávala první elektřinu k osvětlení Kadaně. Elegantní stavba na břehu Ohře slouží svým účelům dodnes.





Bájná stolová hora



Když obrátíme svou pozornost od **Kadaně** opačným směrem, proti toku **Ohře**, zaujme náš pohled mohutná plošina **vrchu Ůhošť**. Na kráse jí dodává i tajemství, které ji obestírá.

Od řeky se zdá Ůhošť jen obtížně dostupná, a možná právě proto nahoře lidé hledali ochranu už od doby kamenné. Žili tam až do minulého století, kdy už nedostupný terén nebyl životní výhodou a osada se vylidnila. Historik August Sedláček pak z jejího umístění i názvu dovodil, že mohlo jít o legendární **Wogastisburg**. Tedy hradiště, kde kupec Sámo v čele slovanských bojovníků roku 631 porazil franckou armádu. Archeologické výzkumy to sice zatím nepotvrdily, ale představovat si to není těžké: Mohutné čedičové strže jako ochranný prvek, dvě nikdy nevysychající jezírka a přehledná rovina pro vybudování hradiště i obdělávání půdy. Na téměř 600 metrů vysoký vrchol stolové hory je možné vystoupat po trase **naučné stezky**, která kopíruje červenou značku, buď ze **Zásady u Kadaně** nebo **Pokutic**.



Kostel svatého Vavřince Želina

Otevřeno červenec a srpen –
sobota a neděle 10 – 18 hodin,
www.zelina.cz



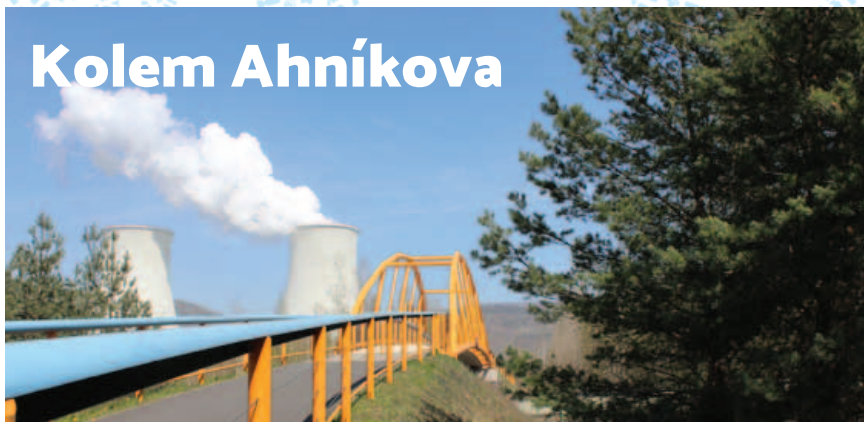
Kadaň – Želina
Od Zateckého mostu
1 km po zelené.



Naučná stezka Želinský meandr
4 km, jednosměrná



Kolem Ahníkova



Jak už jsme napsali, ves **Ahníkov**, kde spisovatel Čechura žil, i **Zásada**, kde učil, ustoupily hnědo-uhelnému dolu. Přesto se dnes můžete díky nově vybudované **cyklostezce** k těmto starým sídlům přiblížit. Provede vás neobvyklou krajinou, plnou kontrastů. Začíná v královském městě, projíždí kolem elektrárny i dolu, přes rekultivované výsypky, kolem zaniklých obcí i vysloužilého rypadla, přene- se vás po nejdelší sypané hrázi ve střední Evropě do míst vodních radovánek, až vás přivede zpět k divoké Ohři u Kadaně.

Začínáme na **kadaňském** nádraží, odkud nás přes **Roosveltovy sady** dovede cyklostezka 3115 do **Pruněřova**, kde si na vlastní oči můžeme prohlédnout uhlí, proudící přímo do elektrárny. Dál pokračuje až do **Černovic** nová asfaltová stezka. Na



trase nechybí spousta informací a map, takže si můžete při pohledu do uhelné jámy představit, jakou ves právě míjíte. Z Černovic je možné pokračovat (trasou č. 3080) přes vsi **Spořice a Droužkovice** do **Března**, nad nímž se tyčí jednak mohutný barokní kostel a jednak vysloužilé rypadlo, kterému tu přezdívali **Březenský drak** a je možné ho zblízka prozkoumat. Za Březnem už opouštíme průmyslovou krajinu a čeká nás další neobvyklý zážitek – jako pravitko rovná cesta po hrázi **Nechranic**, která nás dovede do rekreační oblasti. Zpět do **Kadaně** pak míří Cyklostezka Ohře mimo jiné i kolem kostela v **Želíně**. Máme v tu chvíli v nohou 46 kilometrů s výškovým rozdílem 370 metrů.



Naučná stezka Úhošť
Zásada u Kadaně – Pokutice 6 km.



Kolem Ahníkova
3120 Kadaň – Pruněřov – Černo-
vice, 3080 Spořice – Droužkovice
– Březno, Cyklo Ohře č. 6 Nechra-
nická přehrada – Vikletice – Poláky
– Rokle – Želina – Kadaň, 46 km.

Pozor: Zásada u Kadaně je osada na pravém břehu, západně od Kadaně. Zásada je zaniklá obec mezi Kadaní a Málkovem.

Toulky Dolním Poohřím

se Schwarzenbergy



Schwarzenbergové 1172 - dosud

Po staletí patří Schwarzenbergové k nejvýznamnějším evropským šlechtickým rodům. U nás si je spojujeme především s jizními Čechami, ale bylo to Lounsko a Postoloprtsko, které patřily k ekonomicky nejvýnosnějším částem rozsáhlého schwarzenberského dominia. Jejich výrazné stopy najdeme v Poohří dodnes.

Původně německý rod, jehož kořeny sahají do 12. století, se v Čechách natrvalo zabydlel hrabětem Janem

Adolfem I. v 17. století. Jeho syn Ferdinand rozšiřuje na konci tohoto století rodový majetek o postoloprtské panství a řadu okolních vsí jako Blažim, Toužetín nebo Hříškov. Další zásadní akvizicí pak byla koupě Nového Hradu u Jimlína v roce 1767 či Cítolib a Lenešic roku 1802. V 19. století patřil rodu téměř souvislý pás od Slaného přes Postoloprty k Žatci a dál k Chomutovu a Mostu. V okruhu třiceti kilometrů kolem Loun se dodnes dochovalo 14 panských sídel, která Schwarzenbergové využívali. Zatímco v jižních Čechách dnes obdivujeme nádherné honosné zámky a hrady, sever Čech měl především hospodářský význam, a tak nám tu rod zanechal menší venkovské záměčky, velkostatky, cukrovary či pivovary. Právě pěstování chmele a pivovarnictví patřilo k nejvýnosnějším obchodům, a tak roku 1892 vyrostl v Lounech ve své době nejmodernější pivovar mocnářství, jehož pivo se čepovalo třeba v domě Sokolů z Mor, dnešním lounským muzeu.

Hospodářský charakter většiny budov Schwarzenbergů v Poohří, byť mnohé z nich byly výstavné, bohužel přinesl jejich zkázu ve století dvacátém. Zatímco Českým Krumlovem či Třeboní procházeli turisté, na severu Čech se po konfiskaci majetku státem usídlila Jednotná zemědělská družstva.

Schwarzenberské stopy



Nejkrásnější pohled na město **Postoloprts** se otevírá z cesty od **Skupic**. Údolí Ohře s chmelnicemi překlenuje působivý záplavový most z 19. století a panorama města rámuje z jedné strany silueta **zámku**, za ním vykukující věž kostela a z druhé rozsáhlý hospodářský dvůr. Barokní charakter této siluety vtiskli právě Schwarzenbergové, kteří do Postoloprts přichází na konci 17. století. Postoloprtským zámek se mnohokrát prohnala nejrůznější vojska, po nichž ho trpělivi Schwarzenbergové vždy znovu opravili. Bohužel i dnes, přestože od poslední války uplynulo přes 70 let, vypadá jako po boji. Hned vedle stojí **kostel Nanebevzetí Panny Marie**, který postavili Josef a Marie Terezie ze Schwarzenbergu jako dík za narození syna.

U položení jeho základního kamene asistovala i císařovna Marie Terezie. V kostele se konají koncerty, vždy na podzim například hudební festival Porta Apostolorum, jehož název upomíná na zaniklý **postoloprtský klášter**.

Za kulturou můžete vyrazit i do další bývalé schwarzenberské usedlosti – **Divíc na Lounsku**, ležících uprostřed přírodního parku **Džbán**. Ve zdejší tvrzi, jejíž dominantou je gotická čtyřhranná věž, se konají v létě divadelní představení a o Vánocích koncerty a trhy. Půvabnou barokní siluetu si zachovala ves **Blažim**, ležící směrem k Mostu, s kostelem, farou a také mohutnou sýpkou.



Za Oldřichem a Boženou



Tu historii, starou tisíc let, zná skoro každý – český kníže Oldřich potkal u brodu krásnou Boženu, „peruč prádlo“. Oldřich „vpil do hrudi nesmírný žár lásky“, přemyslovský rod byl zachráněn a vznikla tak obec Peruc. Ale co když to bylo jinak a jinde?

Jsou o tom alespoň přesvědčeni v **Opočně**, sedmnáct kilometrů

západně od Peruče. Nedaleko opočenského kostela stojí na břehu **říčky Hasiny** informační tabule a právě zde se také již několikrát odehrála rekonstrukce onoho setkání. Opočenští odkazují na Václava Hájka z Libočan, podle nějž se kníže vracel z lovu u **Postoloprta** a na pradle- nu Boženu narazil ve vsi zvané Opučná.

Návštěvu památného místa můžete spojit s krátkou procházkou do sousedních **Touchovic** podél říčky Hasiny. Zavede vás

po - v terénu nezná- čené, ale informační- mi cedulemi opatře- né - **naučné stezce** k přírodní památce **Touchovické strá- ně**.

Tzv. bílé stráně jsou pozůstatkem těžby opuky a jílové hlíny a dnes jsou místem výskytu vzácných teplomilných rostlin. Další zastávky v obci vás seznámí třeba s historií těžby či zdejšího mlý- na.



Zámek Nový Hrad

Otevřeno od dubna do října, nádvo- ří, věž a sklepy bez průvodce,
3 prohlídkové okruhy s průvodcem.
www.zameknovyhrad.cz



Tvrz Dívce

Otevřeno v letní sezóně
a při akcích.
www.tvrzdivece.cz



Postoloprty

Program kulturních akcí
v kostele nebo zámecké zahradě
na www.kzmp.cz.



Vzkříšený zámek



Jediným sídlem rodu Schwarzenbergů v Poohří, které je dnes návštěvníkům trvale přístupné, je zámek **Nový Hrad v Jimlíně**. Přestože jeho osud po konfiskaci kopíroval příběhy ostatních panských sídel na severu Čech, podařilo se ho vzkřísit do plné krásy. Nebudete věřit, že ještě před třemi desítkami let bydlely v zámku kozy a opravovaly se tam traktory.

Ani Schwarzenbergové, kteří panství koupili roku 1767, ho nepoužívali jako reprezentativní sídlo – bylo to centrum vrchnostenské správy s byty pro zaměstnance. Nicméně kníže Josef Adam ho nejprve – zanedbaný po pruských válkách – nechal opravit. V 19. století sloužil jako vojenský lazareť a kasárna císařské jízdy, což se na jeho stavu též podepsalo.

Pokud vás historie zámku, která začíná rodem Kolowratů, zajímá, vydejte se na některý z prohlídkových okruhů. Bez průvodce si můžete prohlédnout tři nádvoří, vystoupat na zámeckou věž nebo se naopak podívat do sklepení. Nádhernou oázou je příruční zahrádka, která sloužila panské kuchyni. Jestliže se odhodláte dovnitř, uvidíte honosné sály s malovanými stropy, zámeckou kapli nebo černou hradní kuchyni a zámeckou lázeň. Každé prázdniny se tu otevírá nějaká atraktivní výstava, oblíbený je Dětský den nebo květnová Novohradská pouť, v létě na nádvoří promítá kino a přijíždějí divadelní soubory.





Toulky Dolním Poohřím

s Josefem Ejemem



Josef Ejem
1855 - 1903

„Nenahraditelný propagátor české turistiky v našem kraji,“ těmito slovy Josefa Ejema oplakávali jeho kolegové z Loun. A měsíc po jeho smrti, v prosinci roku 1903, se usnesli, že první turistická chata na Lounsku ponese jeho jméno, byť trvalo ještě několik let, než se začalo vůbec stavět.

Roku 1893 zavítal do Loun spisovatel Josef Leopold Hrdina, rodák z nedalekých Kralovic, a v hospodě U Hessů nabádal Lounské, ať také

v jejich městě založí pobočku Klubu českých turistů. Ten odstartoval svou činnost v okruhu cestovatele Vojtěcha Náprstka roku 1888. Lounští výzvu přijali a 9. června roku 1894 založili jeden z prvních odborů v Čechách. A hned druhý den vyrazili lounští turisté na svůj první výlet do Poohří. Jedním z prvních členů byl inženýr Josef Ejem, který se později stal předsedou klubu. Už v roce 1902 navrhl, aby klub zřídil svou turistickou chatu s rozhlednou a hned se také stal pokladníkem a horlivým výběrčím příspěvků. Právě získání peněz se ukázalo jako tvrdý oříšek. Mnohem dříve, než se podařilo sehnat dost peněz a zahájit stavbu, bylo rozhodnuto o jménu – roku 1900 zemřel zakládající člen klubu MUDr. Josef Frotzl, po němž nese jméno rozhledna, a po smrti Josefa Ejema bylo rozhodnuto i o názvu chaty.

Stavba začala na jaře roku 1910, ač měli turisté jen třetinu plánovaného rozpočtu 12 tisíc korun. Část si museli půjčit a zbytek dodali sponzoři – majitel cihelny daroval cihly, továrník půjčil vozy, další obyvatelé Loun se postarali o vybavení. V soupisu darů tak najdeme hodiny s kukačkami, ubrusy i zrcadlo. Slavnostní otevření se za velkého zájmu obyvatel konalo 4. června 1911. Turistům slouží v takřka nezměněné podobě dodnes.

Až na vrchol



Jen kousek za branami **Loun** se začínají zdvihát první sopečné kužele **Českého středohoří**, které svými siluetami vytváří nezaměnitelnou krajinu. Tak jemně a ladně se zdvihají z lánů polí, že vám nepřijde nic snazšího než na ně vyběhnout a pak se po druhé straně sklouznout dolů.

Pojďme začít opravdu mírně – vrchem **Červenák** nebo také **Stříbrník nad Dobroměřicemi**, kam nás zavede turista Ejem. Krátký výšlap do 271 metrů plus 39 schodů na rozhlednu zvládnou i děti a všechny malebné lounské kopečky tu budete mít jako na dlani. V chatě našeho průvodce můžete posedět a dát si něco dobrého na zub od lokálních výrobců.

K jednomu z nich zamíříme při cestě na další vrchol – **Oblík**. Pod pravidelně tvarovaným vrchem, který z každé strany vypadá jinak, najdete stejnojmenný statek. Jeho ovce spásají zdejší kopce, a udržují tak křehkou rovnováhu stepní krajiny. A kromě toho samozřejmě produkují mléko, z něhož se na farmě vyrábí sýry či jogurty. Oblík už není žádný kopeček a podobně jako poutníci, kteří tam kdysi

na svatého Jiří přicházeli k již zaniklé kapli, musíte vystoupat do výšky přes 500 metrů. Kromě ovcí vám budou dělat společnost také motýli, kterých tam při výzkumu napočítali neuvěřitelných 900 druhů.

Na závěr se ještě pojdme podívat na kopec tolik populární mezi milovníky tichého plachtění ve větru, na **Ranou**. Tento trojhrbý čedičový vrch si letci oblíbili už ve 30. letech minulého století a máte-li odvahu, můžete si v některém z kurzů vyzkoušet vznést se nad jeho vrchol i vy.





Cesta do pravěku



Jedinečný výlet do světa našich dávných předků nabízí **archeologický skanzen**, který najdete přímo na břehu Ohře u obce **Březno** u Loun. Úrodné říční zákruty si totiž naši prapradědové vybrali už před sedmi tisíci lety. Dnešní muzeum v přírodě je vlastně vedlejším produktem archeologických výzkumů a experimentů, které tu začaly v 50. letech minulého století. Postupem času se u řeky podařilo postavit repliky dávných obydlí z doby železné i kamenné i z časů příchodu Slovanů, které především dětem mohou poodhalit způsob života prvních obyvatel Poohří. Ve skanzenu v Březně si ale nemusíte pravěk jen prohlížet, tady ho můžete žít! Stále tu probíhají různé archeologické experimenty, do nichž se mohou návštěvníci zapo-

jovat. Lze si tu vyzkoušet řadu každodenních činností našich předků – mletí obilí, výrobu pazourků, rozdělování ohně bez sirek, pravěké zahradničení, pečení chleba nebo výrobu ozdob a šperků. Pravidelně také archeoskanzen připomíná staré rituály jako je jarní Vynášení Morany nebo zimní Slunovrat.



Červený vrch (Stříbrník)
cca 0,5 km od silnice Louny-Most



Archeoskanzen Březno
březen až duben a říjen až prosinec
denně mimo pondělí 9 – 16 hodin
květen až září 9 – 17 hodin
Skanzen leží na cyklostezce Ohří,
cca 5 km z centra Loun, vlaková
zastávka Březno 2,5 km, parkování
na místě.
www.archeoskanzenbrezno.cz

Chmelnicemi kolem Ohře



Lenešice jsou typicky zemědělskou obcí, obklopenou chmelnicemi a poli, z jedné strany rybníky a z druhé meandrující **Ohří**. Obcí a okolím vás provede příjemná vycházková **naučná stezka** s pěti zastávkami. Mimo jiné vám nabídne i krásný výhled na všechny tři dominanty **Lounska** – Stříbrník, Oblík a Ranou. Není v terénu značená, a tak vám doporučuji se raději předem podívat do mapy.

Její první zastávku najdete kousek od **Lenešického rybníka**, kterému vévodí nádherná zřícenina. Není to však žádný hrad nebo zámek – ten najdete kousek dál na druhém náměstí - ale bývalá barokní sýpka. Zajímavý příběh nabízí další zastávka u **kostela svatého Šimona a Judy**, jehož vznik ve 12. století souvisí s postoloprtským klášteřem benediktinů. Věž kostela se roku 2008, těsně před zahájením záchranných prací, porouchala k zemi.

Pak už vás stezka vyvede ven z Lenešic mezi pole a chmelnice, za **Hrádeckým potokem** a kapličkou odbočte druhou cestou vpravo (první vpravo vás nakonec dovede zpět k výchozímu místu u rybníka). Naučná stezka se stáčí k meandru Ohře a končí u památného **Lenešického jilmu**, který na břehu řeky stojí nějakých 180 let. Neznačenou cestou můžete ještě pokračovat k **Lenešické tůňce** a pak se vrátit k Lenešickému rybníku, který je oblíbeným shromaždištěm labutí.



Raná
od parkoviště Skleník 1,5 km,
po modré z Lenešic přes Lenešický
Chlum 4,5 km



Oblík
po zelené, od Ejemovy chaty cca 5
km, od statku cca 1,5 km



Rozhledna Červený vrch
otevřeno duben až říjen, víkendy
10 – 18 hodin
www.cervenak-rozhledna.cz



Naučná stezka Lenešice
stezka poznání
4,5 km, neznačeno



Toulky Dolním Poohřím

s Brokoffy



Brokoffové
1855 - 1903

Více než tři staletí jsou ozdobou Klášterce nad Ohří barokní sochy Jana Brokoffa. Kromě sochařské práce stihl v tomto kraji zplodit dva syny, kteří šli v jeho šlépějích. Michal Jan Josef se narodil v Klášterci nad Ohří a dostal jméno po majiteli zdejšího panství Michalu Osvaldu Thunovi. Nejslavnější ze sochařské rodiny Ferdinand Maxmilián přišel na svět v nedalekém Červeném Hrádku, kde otec pracoval pro Ferdinanda Maxmiliána z Harasu.

Jan Brokoff pocházel z Uher na dnešním Slovensku, kde se vyučil řezbářem. Jako mladík se dostal do Čech. Proslavila ho socha svatého Jana Nepomuckého pro Karlův most, a pak už se nabídky předních šlechtických rodin z Čech jen hrnuly. V roce 1685 přichází Jan do Klášterce nad Ohří, aby tu pracoval ve službách Thunů na výzdobě města i sídelního zámku. Sochařská výzdoba měla završit rozsáhlou přestavbu zámku do barokní podoby, kterou začal roku 1666 italský stavitel Rossi de Lucca. V Klášterci strávil sochař dva roky a poté se přesunul pracovat do Červeného Hrádku u Jirkova. Dalším místem Poohří, kde zanechal Brokoff své stopy, je zámek Libochovice, v němž vytvořil výzdobu krbu v Saturnově sále. Roku 1692 se rodina usadila v Praze na Starém Městě, kde také otec později předal dílnu svým dvěma synům. Největšího věhlasu dosáhl Ferdinand Maxmilián, jehož sochy dodnes zdobí pražský Karlův most. Tam také zanechal na sousoší svatého Františka Xaverského svůj autoportrét. Kromě toho jeho dílna vytvořila desítky soch, oltářů a náhrobků pro kostely v Praze a množství dalších děl je rozeseto po celých Čechách, v Polsku i Rakousku. Jan zemřel, stejně jako později jeho synové, na souchotiny, vyvolané zaprášením plic, tedy doslova na nemoc z povolání.

Cestující sochy



Nejen na Velikonočních ostrovech mají chodící sochy. Také ty klášterecké, vytesané Janem Brokoffem, už zažily přesuny. Nejvíce jich je dnes soustředěno před **zámkem**. Pozornost upoutá zámecká kašna s Tritónem, poslem moře z řecké mytologie,

což bylo téma v baroku velmi populární.

Doslova v lapidárium se proměnila **sala terrena**, typický barokní zahradní altánek naproti zámku.

Najdete tam hrdinu Odyssea, řecké bohy Venuši a Merkura či římského imperátora. Salu zdobí dnes

i alegorie světadílů i ročních období - právě tyto sochy zažily hned několikrát stěhování.

Brokoff je původně tvořil pro barokní zámecký park, pak se přemístily s kašnou na náměstí a po jejím zboření se opět vrátily k zámku. Velkou sochařskou tradici města připomíná na **náměstí** bronzová

skulptura kláštereckého umělce Karla Melouna nazvaná Pocta kláštereckým Brokoffům z roku 2006.

Porovnáním snadno zjistíte, že se inspiroval Brokoffovou Evropou. Kromě ní tam najdete i Lvi fontánu s thunským erbem.





Porcelánový zámek nad řekou



Už padla zmínka o rodu Thunů. Pro **Klášteřec nad Ohří** měli zásadní význam – zůstalo po nich nejen množství Brokoffových soch, ale také kostel, zámecký areál s parkem a porcelánka. Do Klášteřce nad Ohří přicházejí Thunové po Bílé hoře a zůstanou tu až do roku 1945.

Zámek, který dnes svítí nad řekou svou červenou fasádou, vznikl ještě za předchozích majitelů panství – Fictumů. Thunové ho následně upravovali podle toho, jaká zrovna přicházela móda. Dnes ho můžeme vidět v neogotickém hávu z poloviny 19. století. Uvnitř zámku pak můžete spa-

třit i jeden trochu nepovedený růžový koflík s nápisem Vivat Bohmen. Tento hrneček stál u zrodu porcelánové tradice města, která trvá dodnes a kterou vás provede **Porcelánový prohlídkový okruh**. Sbírky Uměleckopřemyslového muzea představují jak zdejší produkci porcelánu s korunkou a nápisem Thun 1794, tak ukázky křehké krásy z celého světa. Nedávnou novinkou zámku je okruh **Atraktivita**, který nechává návštěvníky nahlédnout do středověkého života v klášteře, na hradě, ve městě nebo ve vsi. Interaktivní putování středověkem končí krutě – v hladomorně. Pro méně odvážné je proto k dispozici i třetí okruh nazvaný Pohádkový, tedy laskavý a hravý.

Stejnou pozornost věnovali Thunové i **zámeckému parku**, založenému již v 17. století. Dnes v parku podél řeky najdete na stopadesát druhů dřevin včetně řady exotických a prochází jím tři značené okruhy.



Léčivé osvěžení



Na výlet do Klášterce nad Ohří si nezapomeňte přibalit prázdnou lahev. Jako suvenýr si totiž můžete odvézt zdejší léčivou vodu. Tedy vlastně budete potřebovat lahve tři – tolik pramenů v **lázeňském areálu**, čepují. Podle nejstaršího pramene Evzenie se jmenuje celý lázeňský areál umístěný na břehu Ohře. Roku 1883 pramen objevil místní sedlák, ovšem jméno nese po manželce cukrovníka Františka Fiebers, který dokázal jeho léčivě síly využít komerčně. Léčivé účinky pramene byly lékařsky doloženy a na sklonku 19. století se Kláštec stal lázeňským městem. Lázně lákají především hosty, kteří milují klid a blízký kontakt s přírodou. Okolí zve na klidné procházky parky podél řeky i pořádné výšlapy na dvě zdejší zříceniny – **Šumburk a Egerberg**. K Evzenii se později přidaly další dva prameny – **Městský a Klášterecký**. Všechny tři je můžete ochutnat v pitných pavilonech v lázeňském areálu. Kromě nich v tomto příjemném koutu města s parkem najdete i **lázeňský dům** s bazénem, restauraci s terasou na břehu řeky i kavárnu. Najít se tu dá i sportovní vyžití – **tenisové kurty** a poblíž **půjčovna loděk**, s nimiž se můžete vydat na **Ohří** a prohlédnout si zámek z vodní hladiny.



Lázně Evzenie

Informační centrum a pitný pavilon otevřen denně 8.30 – 12 a 12.30 – 17 hodin.
Pitný pavilon Evzenie otevřen od října do března pátek až neděle 12.30 – 17 hodin, ostatní měsíce denně 10.30 – 12 a 12.30 – 17 hodin.
<https://lazneevzenie.cz/>



Galerie Kryt

V budově radnice na náměstí, otevřeno říjen až duben pondělí - pátek 8.30 – 17 hodin, květen – září také víkendy a svátky 9 – 17 hodin.



Zámek Kláštec nad Ohří

Otevřeno: duben až září úterý – neděle 9 – 17 hodin, říjen až březen středa – neděle 9 – 15 hodin, poslední prohlídka hodinu před zavírací dobou. Zámecký park volně přístupný.
<http://kultura.klasterec.cz/>





Toulky Dolním Poohřím

s Karlem IV.



Karel IV.
1316 - 1378

Na římského císaře a českého krále Karla IV. vzpomínají v Kadani s láskou. Jeho první příjezd do královského města v roce 1367 byl natolik významný, že si ho obyvatelé každý rok připomínají a do kulís historického centra a hradu vrací středověkou atmosféru. Slavnost zvaná Císařský den na konci srpna připomíná císařovu návštěvu z časů, kdy se Kadaň vzpamatovávala z ničivého požáru a Karlem udělená privilegia umožnila její rozkvět. Již předtím Karel IV. zahrnul Kadaň mezi nezczitelná královská města a později například udělil městu viniční právo, čímž odstartoval boom zakládání vinohradů na svazích nad Ohří.

Kadaň měl ostatně císař při cestě – cestoval tudy často mezi Norimberkem a Prahou a při svých návštěvách využíval pohostinství zdejšího hradu. Roku 1374 s sebou vzal i svého mladičkého syna Václava IV., již tehdy korunovaného českého krále. A ještě jedna věc pojí římského císaře Karla IV. s tímto regionem. Z nedalekého Ciboušova pocházejí jaspisy a ametysty, kterými nechal vyzdobit nádherné kaple na Karlštejně a katedrálu svatého Víta na Pražském hradě.

Budoucí český král a římský císař se narodil pod jménem Václav jako potomek Jana Lucemburského a Elišky Přemyslovny. Jméno Karel přijal až na francouzském dvoře. Českým králem se stal ve třiceti letech, o devět let později byl korunován římským císařem. Řadí se mezi nejvýznamnější osobnosti našich zemí a v době jeho panování se české země dočkaly nebývalého rozkvětu a staly se centrem nadnárodní Svaté říše římské. Během svého života vystřídal čtyři manželky. Českou a římskou korunu po něm získal Václav IV., který potvrdil Kadani dosavadní práva.

Na královský hrad



Kde jinde začít putování s králem než na **Kadaňském hradě**. Stejně jako za Karlových časů působí od řeky nedobytný dojmem. Vyrůstá z rulové skály a navazuje na unikátně dochované hradby, které obepínají **centrum** města. Pochází už z dob Karlova praděda Přemysla Otakara II. Dnes ovšem vypadá dost jinak, neboť byl mnohokrát přestavěn, například po svém zničení Švédy za třicetileté války. Vojenskou posádku do něj vrátila až Marie Terezie v 18. století. Z dob gotických však zůstaly zachovány **brány, věž a sklepy**, které můžete navštívit a seznámit se s historií hradu i slavnými návštěvníky, kteří dorazili před vámi. Ujít si nenechte pohled do středověké lednice.

Kadaňské hradby, jedny z nejmohutnějších v Česku, už dnes neslouží obraně, ale vycházkám, takže se po nich vydejte také. Čeká vás barbakán **Žatecké brány**, pohled do **Katovy uličky**, která byla uznána za nejužší ulici České

republiky, až dojdete k **Minoritské baště**. Bývala v ní pevnostní děla a „vojenským“ účelům slouží dodnes. Je v ní totiž umístěna expozice **Militaria**, která vás provede válečnými dějinami Kadaňska od středověku po druhou světovou válku. Děti si mohou vyzkoušet zbroj nebo prozkoumat bunkr pohraničního opevnění.



Putování s Fíkem



Když sejdete z **kadaňských hradeb** k řece, čeká vás další příjemná a hravá procházka. Kdysi tu bývalo živé předměstí s mlýny, rybářskými domky a přivozy, později také městská plošárna a park. Asanaci města po druhé světové válce padly za obětí celé ulice, lidé se přestěhovali do paneláků a na řeku se zapomnělo. Deset let trvala proměna zarostlé džungle v nádhernou **promenádu**, plnou hravých prvků a architektonických zajímavostí, která propojila město s řekou. Jeden a půl kilometru dlouhé **Nábřeží Maxipsa Fíka** nabízí na každém kroku něco překvapivého.

Když se vydáte od **kostelíku Stětí sv. Jana Křtitele**, přivítá vás nejprve **Maxipes Fik**, rodák z Kadaňska, po němž se nábřeží jmenuje. Po pár krocích dojdete k replice **Staroměstského orloje**, která upomíná na fakt, že jeho spoluautorem byl hodinář Mikuláš

z Kadaně. V **Zajícově převisu** pod hradem si můžete půjčit lodičku nebo jen posedět nad řekou. V další části nábřeží čeká spousta atrakcí hlavně děti – mlýnek pro nadkřečka, vodní korýtko pro pouštění lodiček, **akustický park**... a když už jsme u Fíka, tak taky **Ája**. Nechybí

Třešničkou na dortu je visutá **lávka Vita Brandy**, jemuž se s nevídanou lehkostí podařilo překonat výškový rozdíl mezi řekou a hrází, kterou nábřeží končí.



Kláster nad řekou



Váš výlet ale nekončí. Po levitující lávce vystoupejte k **přehradní hrázi**, kde už začínají zdi **klášterní zahrady**. Za ní najdete další atraktivní kadaňskou památku, kterou byste si neměli nechat ujít. **Františkovský klášter** patří k dalším místům, které ve 20. století utrpělo mnoho ran, ale podařilo se jim vrátit krásu i význam.

Kláster vznikl ve druhé polovině 15. století i díky podpoře Jana Hasištejského z Lobkovicz, kadaňského hejtmána a významného diplomata jagellonské doby. Na rozdíl od Kadaňského hradu si klášter zachoval svou středověkou podobu. Jeho centrem je **kostel Čtrnácti svatých Pomocníků**, který se po náročném restaurování nedávno otevřel v plném lesku návštěvníkům. Vedle sebe teď můžete spatřit gotické a renesanční malby i barokní oltáře. To, co zůstává ukryto – například náhrobky významných donátorů – je k vidění v Městském muzeu v **expozici Život v klášteře**. Kromě čtyř vnitřních **expozic** si můžete volně prohlédnout **klášterní zahradu**, které se tu snaží vrátit její hospodářský význam. Znovu se v ní pěstuje chmel, víno a ovocné stromy, nechybí ani hospodářská zvířata. V létě pak zahrada slouží i kulturním akcím. Občerstvení vám poskytne **Konírna**.



Kadaňský hrad
expozice Dějiny a vývoj kadaňského hradu
Otevřeno od května do srpna úterý – neděle 10 – 17 hodin, duben a září o víkendech, prohlídky vždy v celou. www.kadan.eu



Františkovský klášter
Prohlídkové okruhy: Pohledy do minulosti Kadaň, Život v klášteře, Klášterní kostel, Mineralogie, zkameněliny a archeologie
Otevřeno celoročně, prohlídky vždy od 10 do 17 hodin, v červenci a srpnu od úterý do neděle, ostatní měsíce čtvrtek až neděle. www.klaster-kadan.cz



Minoritská bašta
Expozice Militaria
Otevřeno červenec a srpen úterý – neděle 10 – 17 hodin, květen, červen a září o víkendech. www.kadan.eu



Toulky Dolním Poohřím

se Starci na chmelu



Starci na chmelu
1963-1964

„Myslíme jenom na to, že chmel je naše zlato...“ Kam jinam zasadit příběh o chmelové brigádě než na Žatecko, proslavené po celém světě pěstováním kvalitního chmele! Nejznámější český muzikál Ladislava Rychmana se skutečně na chmelnicích na Žatecku natáčel. V Chmelařském muzeu si dokonce můžete prohlédnout česací stroj, který si ve Starcích na chmelu zahrál. Příběh studentské lásky se natáčel od roku 1963 a poprvé ho viděli diváci v Ústí nad Labem v srpnu 1964. Perličkou je, že snad není na světě jiný muzikál, kde by hlavní postava ani nezpívala ani netančila. Zahrál si ji Vladimír Pucholt.

Samotný Žatec se poté stal oblíbeným cílem filmařů z celého světa. Může za to místní rodák, Jiří Kubovský, který pracoval jako vyhledávaný filmový lokátor. Ve městě se natočilo kolem dvou stovek filmů, seriálů a reklam. Žatec už si zahrál revoluční Paříž, bombardované Drážďany, dickensovský Londýn, židovské ghetto i město s nemocnicí na kraji. V Žatci vzpomínají třeba na Barbru Streisand, která v mnoha zákoutích města točila svůj příběh o židovské dívce Yentl, která se v touze po vzdělání vydává za chlapce. Slavného vězně Jeana Valjeana v úspěšné adaptaci Hugových Bídníků si zde zahrál Liam Neeson. Režisér Roman Polanski proměnil bývalou šroubárnu v továrnu, kde pracoval Oliver Twist. Jednu z hlavních rolí si Žatec zahrál v oceňovaném snímku z druhé světové války Králiček Jojo z roku 2019, město tehdy navštívila známá herečka Scarlett Johansson. Dreherův pivovar se v seriálu BBC Svět v plamenech přemístil k pláži u Dunkerque. Město mají rádi i čeští filmaři, takže ho můžete poznat v Holkách z porcelánu, seriálech Náměstičko, Náves, Nemocnice na kraji města po 20 letech nebo Já, Mattoni.

Filmová procházka



Historické centrum, které okouzlo tolik filmařů, jistě nadchne i vás. Pátrání po filmových lokacích je nejlepší začít v **Galerii Sladovna**. Krásně zrenovovaná budova byla skutečně od renesančních časů sladovnou, nápis Ferdinand Josef Jacob v průčelí však upomíná na pozdější dobu, kdy zde byla výrobní barev. Součástí Galerie je také expozice **Žatec ve filmu**, výstava s ukázkami filmů natáčených v Žatci a okolí. Ke vstupence dostanete zároveň originální filmovou mapu, která je vodítkem na procházku městem.

Oblíbenou filmovou lokací pro historické snímky je okolí **Chelčického náměstí a Dlouhé ulice** se **synagogou**. Nádherná budova v maurském stylu je druhou největší synagogou v Česku. Z náměstí vedou **Nádražní schody**, jeden z nejmalebnějších koutů Žatce,

po nichž chodila filmová star Barbra Streisand. Další náměstí, 5. května, můžete poznat v seriálu Mladý Indiana Jones nebo ve snímku o světoznámé šansonierce Edith Piaf. Stojí na něm i jeden z nejstarších žateckých domů, tzv. **Mederův dům**. Také ten nedávno prošel rekonstrukcí a bude nabízet historickou expozici, přibližující Žatec a jeho obyvatele na začátku 20. století. Za **radnicí**, na jejíž věž můžete vystoupat a seznámit se s minulostí města, najdete **Hošťálkovo náměstí s kostelem** – právě zde se odehrával český seriál Náměstíčko. Za ním se pak můžete přes **Kněžskou bránu**, která hrála třeba pařížskou městskou bránu v seriálu Červený bedník, vydat na procházku po **hradbách**.



Všechno, co jste chtěli vědět o chmelu



Chmelařské muzeum v Žatci toho nabízí o mnoho víc, než jen vzpomínku na natáčení Starců na chmelu. Největší muzeum svého druhu na světě vás provede celým procesem pěstování i zpracování této plodiny. Už samo muzeum je exponátem, protože v minulosti to bývaly sklady a balírny chmele, ostatně jako velká část budov na **Pražském předměstí** Žatce. Mezi všem shromážděnými stroji, nářadím a žoky s chmelem se zabaví i děti, které muzeem provede skřítek Hop, mlsající chmelové hlávky. Chmel přitom není žádná vzdálená vzpomínka, ale v tomto městě žitá realita. **Dočesná**, která se koná vždy na začátku září, je tak stále oslavou dobré sklizně. Chmel tady ostatně roste i uprostřed města – nedaleko náměstí stojí ukázková

chmelnička, prý nejmenší na světě. A samozřejmě se tu také pivo vaří. Kromě prohlídky **Žateckého pivovaru** s ochutnávkou můžete navštívit i nové **Muzeum pivovarnictví**, které vzniklo v historickém měšťanském domě z 18. století na Žižkově náměstí.



Galerie Sladovna
Otevřeno celoročně úterý – neděle
10 – 17 hodin.
www.galeriesladovna.cz



Žatecký pivovar
Prohlídky v pondělí, středu a čtvrtek
v 11 a 13 hodin, nutně předem
objednat.
www.zateckypivovar.cz/prohlidka



Muzeum pivovarnictví Žatecka
Otevřeno středa – neděle
12 – 17 hodin.
www.zateckypivovar.cz



Radniční věž
Expozice Žatec v proměnách času,
otevřeno ???
www.infozatec.cz

Tradice netradičně



Jak důležitý je v Žatci chmel dokládá, že mu tu vybudovali vlastním chrám. Tedy přesně řečeno **Chrám chmele a piva**. Rozsáhlý areál plný humoru, skvělé architektury i opravdové vášně k zeleným hlávkám.



Prohlídku Chrámů chmele a piva určitě začněte na **Chmelovém majáku**. Z výšky se vám otevře výhled nejen na samotný turistický komplex, ale pod sebou budete mít celé **Pražské předměstí** s chmelovými sklady, které tu vyrostly na konci 19. století a korunovaly zlatou éru světoznámé chmelářské metropole. Při prohlídce vás také čeká bloudění mezi chmelovými žoky, mezi nimiž můžete najít bájný poklad, seznámíte se s Chmelobranou, která při slavnostech vyráží v plné zbroji, v **Erbovní síni** poznáte i další místní chmelové tradice a poodhalíte roušku tajemství dávných Homolupulů. Hlídejte čas a zastavte se před **Chmelovým orlojem**, který zobrazuje chmelářský rok, a v celou se rozpočívají jeho originální postavy. Od orloje už to máte jen kousek do **minipivovaru s restaurací** a příjemnou terasou, kde můžete ochutnat speciální žatecká piva. Součástí restaurace je i **dětská herna**. Odpočinkovým areálem chrámu je **Klášteří zahraďa** strážena ochráncem města Borešem, kde uvidíte nejen tradiční tyčovou chmelnici, ale také malý vinograd a množství bylinek. Zvířata a dětský koutek potěší nejmenší návštěvníky.



Chmelářské muzeum

Otevřeno od dubna do října úterý – neděle 10 – 17 hodin, prohlídka individuální, s průvodcem na objednání.
www.chmelarskemuzeum.cz



Klášteří zahraďa

Otevřena denně, v zimě 10 – 16 hodin, v létě 8 – 20 hodin.



Chrám chmele a piva

Infocentrum otevřeno celoročně od úterý do neděle 10 – 17 hodin, podrobné informace o prohlídkách na www.chchp.cz.

Toulky Dolním Poohřím

s Benediktem Rejtem



Benedikt Rejt
1454-1536

V chrámu svatého Mikuláše v Lounech našel poslední odpočinek jeden z nejvýznamnějších stavitelů pozdní gotiky, který svůj nezaměnitelný rukopis otiskl na Pražském hradě nebo v chrámu v Kutné hoře. Jeho sepětí s Louny dokonce vedlo některé starší historiky k tomu, že jej nazývali Benešem z Loun. Tak se ostatně jmenuje i ulice, která vás dovede k chrámovým dveřím.

Benedikt Rejt či Ried však do Čech přišel zřejmě z Německa. Poprvé se objevuje v roce 1485 u dvora krále Vladislava II. Jagellonského, když začíná s přestavbou opevnění a dostavbou Pražského hradu. Jeho nejznámějším dílem v sídle panovníků, které přečkalo v nezměněné podobě do dnešních časů, je Vladislavský sál.

Ve své době šlo o největší světský klenutý sál na světě, zastřešený úchvatnou krouženou klenbou, jakou později zopakoval v dalších stavbách. Po této fenomenální práci byl povýšen do šlechtického stavu.

Roku 1512 se Rejt přesouvá do Kutné hory, aby pokračoval ve stavbě chrámu svaté Barbory a navázal na slavné stavitele Petra Parléře a Matěje Rejska. Jeho přístup však přinesl radikální změnu a Kutná Hora získala typický „rejtovský“ vzhled – pět lodí, krouženou žebrovou klenbu a stanovou střechu. V době, kdy pracuje pro Kutnohorské, ho do města zvou také Lounští. Roku 1517 město lehlo popelem a z kostela zbyla jen věž. O přímé účasti Benedikta Rejta na stavbě nového chrámu sice přesné záznamy nejsou, ale stylová shoda je neoddiskutovatelná. Spojení Rejta s lounským chrámem dokládá také fakt, že zde byl ještě před dostavbou pohřben, snad jako vůbec první smrtelník.

Od gotiky k funkcionalismu

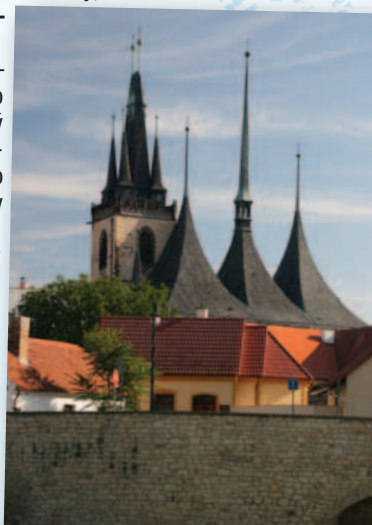


Benedikt Rejt ale nebyl jediným zajímavým architektem, který otiskl svou tvorbu do podoby Loun. Přímo na současnou podobu **chrámu svatého Mikuláše** se podíleli dva význační architekti, místní rodáci. Nejprve Josef Mocker z nedalekých Cibolib a poté syn lounského starosty Kamil Hilbert postupně v 19. a 20. století pracovali na očistění kostela od pozdějších úprav a navrácení rejtovské gotiky. Totéž přitom oba udělali i se svatovitskou katedrálou. Chrám si můžete prohlédnout i zevnitř a také vystoupat na původní **věž** ze 13. století, která nabízí nádherný výhled na **Louny** a okolní kopce.

Stopy puristických rekonstrukcí Josefa Mockera nese také středověký **Dům Sokolů z Mor**, k němuž vás od kostela zavede úzká ulička a v němž dnes sídlí **Oblastní muzeum v Lounech**.

Kromě chrámu svatého Mikuláše v Lounech najdete i dva velmi moderní kostely. Hned vedle **Vrchlického divadla**, dokončeného v roce 1950, stojí funkcionalistický **kostel církve Československé husitské** lounského architekta Otakara Poláka. S jeho stavbami se ještě při toulkách Louny potkáme. Dalším funkcionalistickým svatostánkem s moderní železobetonovou konstrukcí, opět z lounské tvůrčí dílny, tentokrát Pavla Bareše, je **kostel Českobratrské církve evangelické**.

Počátky 20. století jsou spojeny také se jménem známého architekta Jana Kotěry, který pro zaměstnance drah vyprojektoval nové zahradní město s bydlením, školou, obchody i kostelem. Do Čech tak přinesl zcela inovativní urbanistický styl, ovšem z plánů se vlivem hospodářské krize nakonec realizovala jen obytná část. Dnes v ní bydlí lidé a nese jméno **Kotěrova kolonie**.



Procházka kolem řeky



Procházku kolem **Ohře** začneme s už zmíněným architektem Otakarem Polákem. Na východním okraji centra, nedaleko od hradeb, stojí jeho půvabná stavba **Loutkového divadla**, kam chodí děti za pohádkami už více než sto let. Proti proudu řeky nás potom pod hradbami provede **Naučná stezka Ohře**. Končí pivovarskou vodárenskou věží a budovami neorenesančních **Jiráskových mlýnů** – první mlýn v těchto místech stál už v 15. století. **Most Veslařů**, ze kterého budeme mít pěkný výhled na funkcionalistickou budovu **bývalé vodárny** a **barokní špitál** architekta Antonia Porty, nás přenese na druhý břeh Ohře. V malém parčíku si tam můžete prohlédnout uskupení **kamenný les**, který otevírá vstup do **Masarykových sadů**, rozsáhlého parku rozprostřeného na obou březích řeky. Jejich centrem je výstaviště na pravém břehu, kam nás vrátí půvabná železná lávka pro pěší. Výstavní areál vznikl původně pro velkou krajinou výstavu v roce 1931. Chloubou **výstaviště** je zmodernizovaný výstavní pavilon. A navržený Otakarem Polákem, v jehož prvním patře můžeme nad šálkem dobré kávy naše putování podél řeky Ohře zakončit.



Chrám svatého Mikuláše

Otevřeno: v letní sezóně úterý – neděle 13 – 17 hodin, v zimní sezóně do 16 hodin, od června do září každý první pátek v měsíci večerní výstup na věž od 19 hodin.
www.louny.eu



Oblastní muzeum v Lounech

Geologická a přírodovědná expozice, krátkodobé výstavy, v létě otevřen muzejní dvoreček s posezením. Součástí muzea je expozice fosilních zkamenělých dřev Zkamenělý les. Otevřeno úterý až pátek 9 – 17 hodin, sobota, neděle 10 – 17 hodin.
www.muzeumlouny.cz



Ještě jednou se vraťme k našemu průvodci, Benediktu Rejtovi. Po něm je pojmenována **galerie moderního umění**, která vznikla v 90. letech minulého století nekonvenční přestavbou bývalého pivovaru na **lounských hradbách**. Oceňovaná, byť ne zcela dokončená, stavba je dílem architekta Emila Přikryla. Vstup do galerie z Pivovarské ulice střeží osm sloupů se sochami Jana Hendrycha. Uvnitř vás čeká velmi zajímavý, moderní a syrový interiér s řadou atraktivních zákoutí, který je sám o sobě exponátem. Galerie se zaměřuje na výtvarné umění 20. a 21. století a shromáždila díla více než třinácti set autorů. V jejich sbírkách lze najít i díla řady lounských umělců jako byl Zdeněk Sýkora (naš průvodce Lounskem), Vladislav Mirvald nebo Kamil Linhart, která galerie představuje na svých výstavách. Galerie pečuje také o sbírku děl kubistického malíře Emil Filly, který žil a tvořil na nedalekém **zámku v Peruci**. Galeristé, stejně jako návštěvníci, netrpělivě vyčkávají, až budou moci do opravovaného zámku vrátit jeho obrazy okolní krajiny, jak si to sám malíř přál.



Park Louny

Pavilon A otevřen od dubna do září denně odpoledne, v říjnu o víkendech.
www.mkl.cz/park-louny



Loutkové divadlo Louny
Od října do března pravidelná
nedělní představení.
<http://loutkove-divadlo.cz>



Galerie Benedikta Rejta
Otevřeno od úterý do neděle
10 – 18 hodin.
www.gbr.cz

Použité fotografie - autoři

- 1 Archiv Afrického muzea Dr. Emila Holuba v Holicích, Archiv Oblastního muzea v Lounech, P. Stuna, K. Tábořská
- 2 Sbírka Národního muzea, H5-150 943 (portrét B. F. Hasištejnského z Lobkovic, autor Severin Brachmann), Sbírka Oblastního muzea v Chomutově, Š. Malast, J. Dvořáková, město Kláštec nad Ohří, K. Lučan, @_little_fool, @76kuca
- 3 wikimedia commons, L. Michalec, J. Kučera, K. Tábořská
- 4 J. Kučera, K. Tábořská
- 5 P. Lažanová, wikimedia commons, K. Tábořská, M. Matajzík
- 6 Soukromá sbírka zámku Rychnov nad Kněžnou, J. Bláha, fotobanka Ústeckého kraje, H. Elexová, K. Tábořská
- 7 J. Spurná, P. Kozelek, J. Gajzler, J. Bláha, Válečné muzeum Libočany, K. Tábořská, P. Hendrych
- 8 fotobanka Ústeckého kraje, archiv DADP, K. Tábořská
- 9 Městys Panenský Týnec, fotobanka Ústeckého kraje, K. Tábořská
- 10 archiv zámku Poláky, Via Levamente z.s., archiv DADP, Beneš, Yacht Club CERE, K. Tábořská
- 11 J. Spurná, wikimedia commons, K. Tábořská, fotobanka Ústeckého kraje
- 12 Portrét Z. Sýkory: J. Brabec, V. Drápalová, K. Tábořská
- 13 Ekofarma Zámeček Stroupeček, Severočeské doly, a.s., K. Tábořská
- 14 Ilustrace: A. Grafneter, K. Tábořská
- 15 V. Vlasák, P. Kozelek, P. Hernády, město Kadaň, K. Tábořská
- 16 Tvrz Divice, Zámek Nový Hrad, M. Procházka, K. Tábořská
- 17 Oblastní muzeum v Lounech, fotobanka Ústeckého kraje, V. Drápalová, K. Tábořská
- 18 wikimedia commons, město Klášterec nad Ohří, J. Kučera, M. Motlík
- 19 město Kadaň, T. Krucký, V. Vlasák
- 20 fotobanka Ústeckého kraje, město Žatec
- 21 V. Mládek, I. Rosenkrancová, Galerie Benedikta Rejta, fotobanka Ústeckého kraje, město Louny

Titulní strana: P. Kozelek

Destinační agentura Dolní Poohří děkuje svým partnerům:



Ústecký kraj

Kadaň



Klášterec nad Ohří
město porcelánu





Toulky Dolním Poohřím s...

Vydala: Destinační agentura Dolní Poohří o.p.s.

www.dolnipoohri.cz

Texty a koncept: Kateřina Táborská

Grafické zpracování: AaGroup s.r.o.



Dolní Poohří